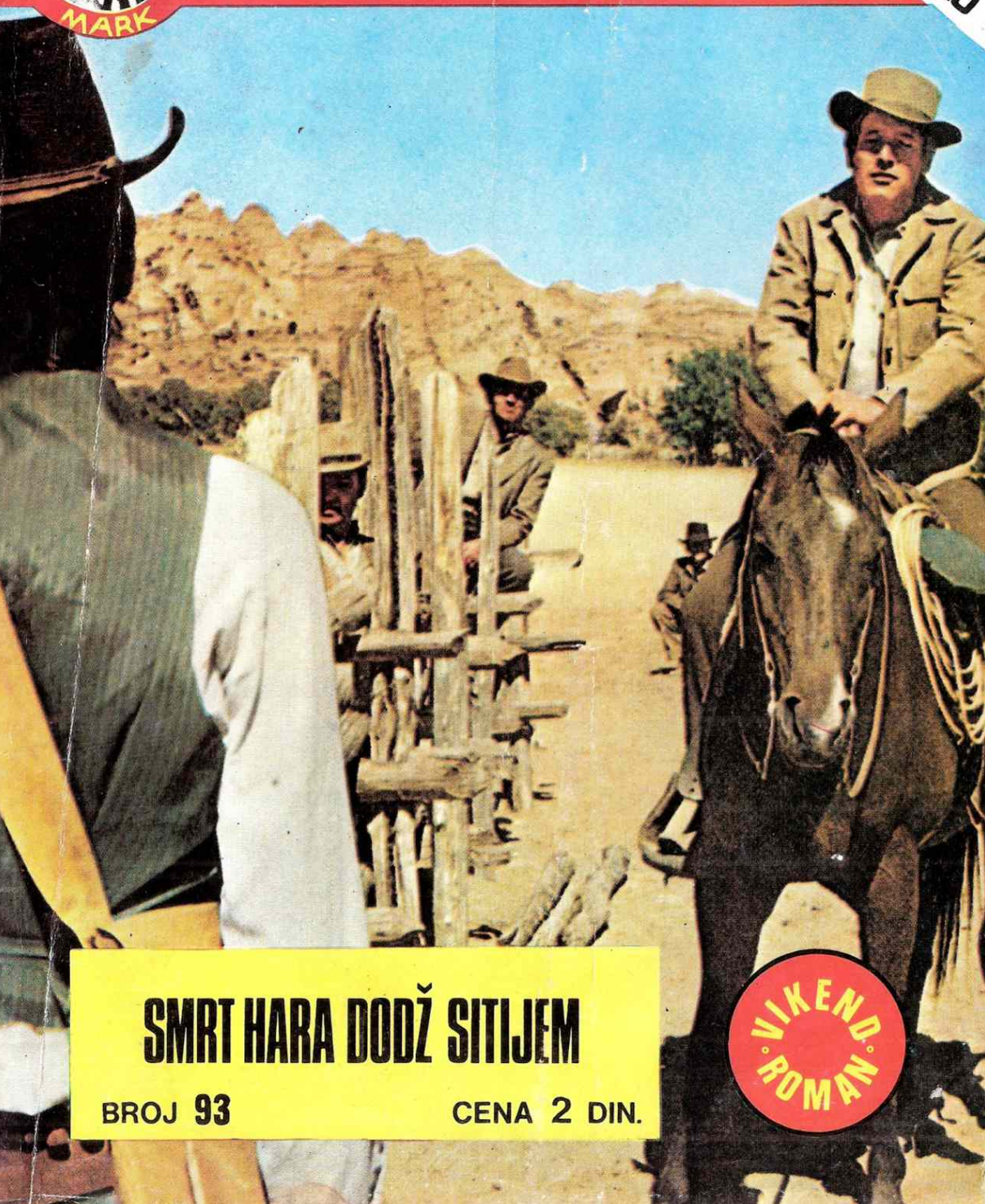

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

SMRT HARA DODŽ SITIJEM

BROJ 93

CENA 2 DIN.

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKÉ FIRME

DARWIL

TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.

TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14, 18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

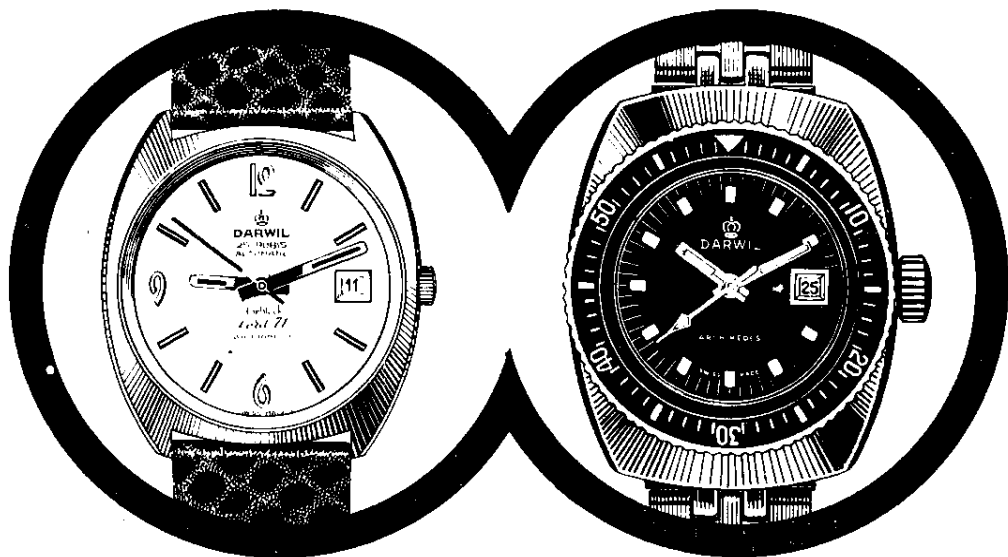
ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71

ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71

SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA I UDARA

CASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!

SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM MESTIMA

**SMRT HARA
DODŽ SITIJEM**

Naslov, originala:
WILLIAM MARK
WER SCHOSS AUF MAYOR
BLACK

Copyright by Martin Kelter
Verlag 1970

Naslovna strana:
BUČ KASIDI I KID

Distribucija:
MORAVA FILM — Beograd

SMRT HARA DODŽ SITIJEM

Zvao se Džon Harold Blek i bio advokat po zanimanju. Kada je stigao u Dodž Siti, veliki Vajat Erp je već bio maršal, Bat Masterson njegov prvi zamenik, a Džon Keli gradonačelnik. Gotovo tri hiljade ljudi živelo je u ovom velikom stočarskom gradu. Nikome nije bilo jasno ni onda, a ni danas, kako je bilo moguće da u Dodžu sedamnaest krčmi ne samo opstane nego i cveta.

Blek je bio čovek četrdesetih godina, visok, krupan i užasno samouveren. Imao je veliku, četvrtastu glavu, smeđu kosu i svetlesive oči, u kojima se ogledala hladnoća. Nos mu je bio prav i jak, usta uzana, a brada isturena. Uprkos krupnoj pojavi, delovao je elegantno i ostavljao snažan utisak. U Dodž Siti je stigao u pozno leto 1880. godine. Možda nije bez značaja što je bio jedini putnik koji je

tog podneva napustio voz, iako je inače na stanici Dodž Siti u to doba dana silazio veliki broj putnika.

Ostao je da stoji ispred voza, ispravio se i posednički pogledao grad koji se nalazio pred njim. Ugledao je čoveka sa zvezdom, Vili-jama Barklija Mastersona, nazvanog Bat Masterson, koji je u to vreme bio zamenik Vajata Erpa. Mnogo godina kasnije postao je pokrajinski šerif, kada se njegov gazda, maršal Erp, povukao na zapadnu obalu.

Masterson je upravo stajao na tremu Cimermenove radionice oružja i zainteresovano posmatrao najnoviju vinčesterku, koju je Džoe Cimermen upravo stavljao u izlog pored koltova i pušaka.

Blek je stao kao ukopan, očekujući da ga grad pozdravi ili da ga u najmanju ruku neko dočeka. U

levoj ruci je nosio smeđu putnu torbu, koju je spustio na zemlju dok je posmatrao ulicu. Posle kratkog oklevanja uputio se pravo prema velikom Dodž hotelu, najvećeg i najometnijem u gradu. Prešao je nekoliko kamenih stepenica i otvorio vrata ulazeći u predvorje.

Masterson je zamišljeno trljao bradu, a onda izvukao iz džepa duge virdžinija cigaru.

— Ima ljudi, kakvih ne bi trebalo uopšte da bude — mrmljao je sebi u bradu, krešujući šibicu.

Dežmekasti Džoe Cimermen, pokretnom iz Nemačke, prepravio je u novoj domovini svoje ime, i umesto Jozef, zvao se Džoe. Prateći pogled, a naročito izraz lica čuvara zakona, rekao je uslužno:

— Jeste li videli ovoga, Bat? Kažem vam, to je neki čudak. Ponaša se kao Napoleon na Rajni.

— Poneki se tako ponašaju dolazeći ovamo — uzvрати mu pomoćnik maršala mirno. — Uobraženi ljudi, varalice, osobe koje hoće ovde da naprave pare. Ljudi bez nerava...

Ovoga puta se dobroćudni Masterson prevario. Džon Blek je bio čovek s nervima. To je Dodž Siti ubrzo i spoznao.

Stigavši u hotel, zastao je usred velikog predvorja, pucnuo prstima i pogledom potražio nekog od posluže.

— Hej, kakva je ovo krčma?

Iza zavese od perli pojavio se sedokosi čovek aristokratskog lica platneno odelo, belu košulju i crnu mašnu. Prišao je strancu i ljubazno ga pozdravio.

Blek nabra čekinjaste obrve.

— Moja putna torba je ostala na staniči.

To nije bila molba, niti obaveštenje, nego naredba, koja ne trpi pogovor: „Moja torba mora da se donese!”

Sedokosi čovek klimnu glavom, pride prozoru prema dvorištu, otvori ga i dade znak jednom mlađiću, koji je tamo poslovaio.

— Džim idi donesi, molim te, torbu sa stanice.

Džim poslušno otrča.

Stranac se udobno zavalio u crvenu fotelju položio ruke na naslone i ispružio noge.

— Ja sam Džon Harold Blek — rekao je teatralno, zabacivši glavu.

Tetaralno! Bio je to najbolji izraz koji se mogo naći. Sve na ovom čoveku delovalo je izveštačeno i nadmeno.

Sedokosi čovek se jedva primetno nakloni.

— Ja sam Džon Keli.

Blek okrete glavu.

— Da li je ovaj dućan vaš?

Upitavši to, nije ni pogledao Keli, iako je okrenuo glavu prema njemu. Uistinu to i nije bilo pitanje, nego zaključak u kome se osećalo izvesno prebacivanje.

Džon Keli se blago osmehnu.

— Da mister Blek, dućan je moj.

Sada je Blek klimnuo glavom.

— Pompezno napravljeno! U redu, to se može shvatiti. Konačno, ovom šljamu, koji ovde navraća, treba ponuditi nešto što će da ga impresionira. A ko ovde silazi, sigurno ima i novaca.

Ovakav grub ton nije pogodio hotelijera, jer on nije živio ni u Bostonu, ni u Njujorku, a još ma-

nje u Los Angelesu. U Dodž Sitiju čak i u najboljim hotelima niko nije bio suviše uštogljen. Konačno, tu je bio centar Divljeg zapada.

— Potrebne su mi tri sobe.

Ni ovo nije bilo pitanje, nego zaključak, naredba. Bez obzira na to što je postojala mogućnost da Keli nema ni jednu slobodnu sobu.

Džon Harold Blek nije hteo ni da pita ima li slobodnih soba. Uopšte ništa nije hteo da pita. Jednostavno je tražio tri sobe.

— Hoće li ostale dve osobe stići kasnije?

To je Keli pitao. Blek spusti svoju tešku šaku na sto.

— Ne, ja sam sâm i ostaću sâm! Hotelijer priđe recepciji i skide s table tri ključa.

— Daću vam sobe devet, deset i jedanaest.

— Vaše najbolje sobe!

Ni ovoga puta to nije izrečeno kao pitanje.

Keli se izvlačio.

— Dve gledaju na glavnu ulicu, a jedna je bočna. To su veoma lepe sobe.

— Potrebne su mi najbolje.

Keli spusti ključeve na sto ne odgovorivši. Blek dodade:

— One moraju, naravno, biti međusobno povezane.

— I jesu povezane.

Keli napusti predvorje. Umesto njega, jedna mlada žena ušla je nabranih obrva, jer je čula razgovor. Međutim, pošto je videla jedva primetan osmeh na licu vlasnika hotela i sama je razvukla usne u ljubazan osmeh, prišla recepciji, uzela knjigu gostiju, otvorila je i stavila pred gosta. Pored toga, je

spustila mastionicu i pero i rekla ljubazno:

— Molim vas hoćete li da se upišete, mister?

Blek se trže. Bio je iznenađen.

— Gde je Keli?

— Moj otac je u svojoj kancelariji. Ima posla — uzvratila devojka, osmehujući se i dalje.

— Prema tome, mogu da zaključim da ste vi ćerka ove kuće — pokušavao je Blek da bude galantan, što mu nipošto nije pristajalo. Ustao je iz naslonjače i ukočeno se naklonio.

En Keli nije ništa uzvratila. Sređivala je papire na širokom visokom pultu i čula stranca kako prilazi.

Blek je stajao i posmatrao je ljutito.

Šta ovoj ženi pada na pamet! Šta ona misli ko je! Ćerka hotelijera na Divljem zapadu. Kaubojaska cura, kako se to kaže preko u Kentakiju. Mala, beznačajna devojka!

No naučiće je on već redu.

Odlučnim koracima prošao je pored recepcije i pošao uz stepenice.

— Mister, niste se upisali — rekla je En još uvek ljubazno.

Advokat zastade i okrete glavu.

— Slušajte, gospođice Keli i zapamtite odmah na početku! Ja sam taj koji određuje vreme kada ću šta činiti.

Rekavši to, ovaj nadmeni samouvereni čovek krenuo je uz stepenice zasrvene širokim crvenim sagom.

Već nekoliko minuta kasnije ponovo se obreo u predvorju i potražio Kelijeve.

Zastao je na poslednjem stepeniku.

— Sobe tri i četiri mi se više dopadaju.

— Na žalost, te dve sobe su već iznajmljene — uzvрати mu ljubazno hotelijer.

— Bile su iznajmljene — objasni Blek suvo. — Sada ćete ih osloboditi za mene.

— To je na žalost nemoguće, mister Blek — tvrdio je hotelijer.

— Varate se! Ništa nije nemoguće. Te dve sobe mi više odgovaraju od onih koje ste mi hteli da date, da mi nametnete.

Kelija je izdalo štrpljenje.

— Slušajte, mister Blek, mi uopšte nemamo nameru da vam bilo šta namećemo. Ako vam se u našoj kući nešto ne dopada, možete slobodno izabrati neku drugu. U gradu, konačno, ima nekoliko hotela.

— To me ne bi zanimalo — uzvрати čovek iz Kentakija odlučno. — Mene u ovom trenutku interesuju samo one dve sobe sa crvenim tapetima. To je pravi prinčevski apartman.

Otmeni Blek je ušao u elegantno uređen apartman od dveju soba bez dopuštenja. Skupoceni nameštaj, veličina soba, elegantni tepisi i prostrani francuski krevet su ga tako impresionirali da je odlučio da tamo stanuje.

Istina i one tri sobe, koje je vlasnik hotela hteo da mu iznajmi, bile su takođe veoma lepo uređene, no ni izdaleko onako kao sobe tri i četiri.

— Ja ću vam platiti dvostruko više od onoga koliko sadašnji zakupac plaća.

— Žao mi je — uzvрати Džon Kelij. — Ja držim hotel a ne trgovinu sobama, mister Blek.

Rekavši to, okrenuo se prema svojoj ćerki i nastavio da razgovara s njom.

Blek je grmeo u predvorju.

— Pa to je smešno! Iznajmljuje se onome ko najviše plati.

— Možda je u drugim gradovima tako, ali kod nas nije. Osim toga, to je naš stalni gost. Već godinama drži te dve sobe.

— Znači da je krajnje vreme da se iseli i gleda malo druge tapeete. Ko je taj momak, uostalom?

— Ja — čulo se sa ulaza.

Blek naglo okrete glavu i ugleda na ulazu u predvorje visokog čoveka, preplanulog aristokratskog lica, koji ga je posmatrao svojim ledenoplavim očima. Bio je veoma elegantno odeven i držao u levoj ruci torbu od crne krokodilske kože. Odelo mu je bilo crno, košulja blistavo bela, ukrašena riševima, a šešir i kravata takođe crni. Ispod kaputa videle su mu se drške dva revolvera, ukrašene slonovačom.

Džon Harold Blek nije slutio da pred njim stoji jedan od najčuvenijih ljudi Divljeg zapada: Džordžijanac Džon Henri Holidej, nekadašnji zubli lekar iz Bostona, poznat od Montane do Teksasa, od Arizone pa do Misurija pod imenom Dok Holidej. Najveći strelac i kockar svog vremena.

Holidej prođe kroz predvorje i uputi se prema malom baru u zelenom salonu.

En Keli ga je pratila pogledom uz jedva primetan osmeh, stala iza bara ne pitajući gosta skinula sa

police flašu sa rakijom i napunila čašu.

Kockar ljubazno klimnu glavom i otpi gutljaj.

Blek, koji je sa stepenica mogao da vidi šank, iznenađeno je posmatrao ovu scenu.

— Hej, Keli, kakvi su vam to metodi? Ja ovde govorim, a vi me prekidate i služite gosta rakijom.

Holidej ispi čašu, stavi novac na šank, i pođe natrag. Penjući se uz stepenice, nije udostojio čoveka iz Kentakija ni jednog jedinog pogleda. Naduveni stranac oseti kako ga je podišla hladna jeza, dok je vlasnik elegantnog apartmana prolazio pored njega. Nesvesno je popravio kravatu.

— Ko je to bio? — Bilo je to prvo pitanje koje je postavio.

— Dok Holidej — uzvрати hotelijer, posebno naglašavajući njegovo ime, radoznao kakav će utisak ostaviti na stranca.

— Dok Holidej? Prokletstvo! Da, i on je ovde u Dodžu. Ovde se steklo dosta raznih ljudi. No bez toga se izgleda ne može. Tamo gde se rendiše padaju i šuške, a jaka svetlost privlači mušice.

En Keli mu priđe bliže.

— Ukoliko našeg gosta doktora Holideja nameravate da upoređujete sa šušcima i mušicama, mister, moramo vas zamoliti da u vašem interesu i za vaše dobro budete oprezniji u izražavanju.

Lice nadmenog advokata se smračilo. Sišao je niz nekoliko stepenica i stao pred vlasnika hotela i njegovu ćerku.

— Šta to treba da znači? — rekao je, namerno otežući reči. — Da

nećete možda da mi skrenete pažnju da postoji mogućnost da se taj Holidej okomi na mene?

— Vi se izražavate suviše komplikovano — čuo se kockarev glas sa stepenica. Kockar se zatim obratio neposredno En Keli: — Ko je zatvorio gornje prozore, mis En?

— Ja nisam, Dok.

— Ko je prevrnuo saksiju sa tropskom biljkom?

Otac i ćerka Keli pocrveneše od neprijatnosti.

— Tropsku biljku — promuća En. — Ali ja sam malopre bila gore. Sve je bilo u najboljem redu i čisto. Na žalost, ostavila sam ključ u vratima kada sam otišla da proverim kao i svakog dana da li je gospođa Plambodi ostavila sve u redu.

Holidej odmahnu rukom.

— Nije ni važno, uostalom. Samo što je velika kineska vaza sa cvećem prevrnutu, pa je tepih prilično mokar.

— Dolazim odmah — uzviknu devojka i potrča u kuhinju da pozove nekog od posluže da uredi Holidejevu sobu.

Blek pogleda oko sebe. Kada je utvrdio da je čuveni Džordžijanac otišao, rekao je gotovo uvredljivim tonom:

— Za onoga vaša ćerka sama održava red?

— Moja ćerka može u našoj kući da po svom nahođenju radi šta želi. Konačno, posao iza recepcije je ne zamara preterano, naročito ne dok čeka da gost odluči hoće li se upisati u knjigu ili neće.

Blek nabra čelo.

— Vi imate prilično neprijatan

način govora sa gostima, Keli. Hoćete li da u ovom hotelu zaradite dolare ili da ljudima ogadite bora-vak?

— Kada već o tome govorimo, mister Blek...

En Keli se pojavi na vratima hodnika.

— Tata! Mladi Haris sa Vinkisovog ranča je napolju. Čeka porudžbinu mesa.

Keli se jedva primetno nakloni advokatu i pođe napolje. En je hitala noseći krpe, kofu, metlu. Grabila je po dva stepenika.

Džon Harold Blek se ponovo obreo sam u predvorju.

— E ovo je jedan veoma čudan hotel sve mi se čini!

Gnevno je izašao napolje. Lupajući potpeticama, krenuo je glavnom ulicom. Kada je stigao do ugla, zastao je ispred jednog lokala na čijem je prozoru bilo ispisano krupnim, kitnjastim slovima: **LONG BRENC SALUN.**

Šta, zar ova mala krčma čuveni „Long brenč” salun?

Blek gurnu krila pomičnih vrata i pogleda u unutrašnjost lokala. Izgledao je mnogo prostraniji i lepše uređen, nego što bi se spolja moglo pretpostaviti. Za šankom je stajao čovek u prugastom kaputu, zadubljen u čitanje novina. Lice mu se nije videlo kroz oblak plavičastog duvanskog dima.

Advokat prvo osmotri lokal. Levo se nalazilo nekoliko stolova pokrivenih zelenom čojom, za kojima se kockalo. U dnu lokala ih je bilo još nekoliko. Uz dugačak šank nalazilo se nekoliko jednostavnih be-

lih stolova, ali za njima nije niko sedeo, kao, uostalom, ni za kockarskim stolovima. Na suprotnom kraju dugačkog šanka stajao je stariji čovek i zamišljeno gledao u čašu viskija pred sobom. Blek se pope na visoku stolicu i reče:

— Jedno nemačko pivo.

— Ne biste li možda popili jedno novozelandsko? — upita čovek za šankom.

Blek nabra ljutito obrve.

— Kakva je to besmislica, čoveče? Zar nemate nemačko pivo?

— Imam pivo.

— Znači nemačko nemate? I to se još zove „Long brenč” salun.

Čalk Beson, krčmar, protrlja nos, a zatim premesti cigaru s jednog kraja usana u drugi.

— Dakle, hoćete li pivo ili nećete?

— Dajte mi! No teško vama ako je to neka engleska splačina.

Sipajući pivo, krčmar se dobroćudno osmehnu.

— Vi sigurno niste dugo na zapadu, mister?

— Šta se to vas tiče, čoveče? — procedi advokat.

— Uopšte ne, u pravu ste. Samo sam time hteo da kažem da biste u protivnom bili znatno mirniji.

Pošto je ispio pivo, koje je, uzgred rečeno, bilo veoma dobro, Blek napusti salun i uputi se prema Ratovoj prodavnici gotovog odeli. Posmatrajući izloge, nesvesno je odmahivao glavom. Izloženo odelu mu se očigledno nije dopalo. U izlogu je bilo samo uzanih farme-rica, prsluka u obliku boleroa, si-

vih platnenih košulja i šarenih marama. Kada je skrenuo pogled, video je po drugi put Bata Mastersona.

Maršalov zamenik je sedeo u kancelariji i kroz veliki prozor posmatrao ulicu.

— Pogledaj onog momka tamo, Pot — rekao je svom kolegi, koji je upravo sedeo za pisaćim stolom i škripeći perom sastavljao izveštaj o krađi goveda.

Pot na trenutak podiže pogled.

— Da, muzičar sa istoka. Ranije ugledan i bogat, upropašćen alkoholom iskrcao se na poslednjoj stanici.

Masterson se uzdržano nasmeja.

— Moglo bi da odgovara.

Međutim, nije odgovaralo baš ni malo.

U međuvremenu je Blek primećio veliku petokraku zvezdu na prozoru. Aha, to je maršalska kancelarija! Odmah će posetiti tog čoveka. Bez dvoumljenja je krenuo. Zastao je na trenutak na sredini glavne ulice. Pogled mu je privukao bunar na levoj strani, na koji je bilo pričvršćeno nekoliko tabli. Na jednoj tabli je pisalo da je voda sa Biter potoka najbolja za piće, dok je na drugoj donjoj pisalo da pravi jahač mora da nosi mamuze izrađene u Cimermenovoj radionici. Gornja i najveća tabla bila je obaveštenje oblasne policije. Na njoj je pisalo: „Nošenje oružja nije zabranjeno, ali pucanje jeste”. Ono što je advokata najviše privuklo bio je potpis: „Vajat Erp”.

„Vajat Erp!” razmišljao je Blek. Tačno, on je ovde maršal. On je to,

uostalom, znao, samo je zaboravio. Nije odustao od svoje namere. Šta ga sprečava da poseti i Vajata Erpa?

Ko je uostalom taj Vajat Erp? Šerif, koji je postao poznat, najverovatnije opasan revolveraš, koji je plašljivim ljudima ovde na poludivljem zapadu mogao da satera strah u kosti. Kod njega, advokata Džona Harolda Bleka, to neće upaliti.

Vajat Erp! Pih! Mali policajac u kaubojskom gradu. Da je i sam došao u ovaj mali kaubojski grad sa određenim ciljem i planom, potpuno je zaboravio.

Nastavio je, dakle, put širokom peskovitom ulicom, popeo se uz nekoliko drvenih stepenica i bučno prešao preko drvenog trema.

Masterson ga je posmatrao sa otvorenih vrata.

Blek ga je odmerio od glave do pete.

Šta? Ovaj snažni momak smeđe kose, klempavih ušiju, širokog nosa i ne baš čiste košulje da je Vajat Erp? Uostalom, drugačije nije ni zamišljao maršala Erpa.

— Ja sam Džon Harold Blek — rekao je unjkavo, stavljajući ruke na leđa. — Pretposvltaljam da ste vi Vajat Erp.

Masterson se ljubazno nasmeja advokatu.

— Na žalost nisam, mister Blek.

— Niste — promrsi advokat. — Gde je maršal? Treba da govorim s njim.

Na to se iza advokata Bleka oglašao oštar glas Doka Holideja:

— Pazite kako sa tim džentlme-

nom razgovarate, Bat. On mora da je u najmanju ruku guverner Kan- zasa, ako ne i predsednik lično.

Kad je čuo taj glas, Blek se trže. Znao je ko govori, pa se nije ni okrenuo. Holidej uđe u kancelariju i zastade ispred Mastersonovog sto- la.

— Bat, imate li još nešto da mu poručite?

— Ne. Pozdravite ga, molim vas, s moje strane. Uručite mu pozdrave svih nas.

— Ol rajt!

Slavni Džordžijanac napusti mar- šalsku kancelariju. Uskoro ulicom odjeknu topot kopita. Blek je gle- dao za njim.

— O kome je on to govorio?

— O gazdi!

— O kom gazdi?

— O maršalu, naravno.

— A gde se taj krije?

— Ne krije se nigde mister, ali ako hoćete da ga potražite, dole je, u Tombstonu.

— Šta ga je tamo oteralo?

— Od pre izvesnog vremena ta- mo je nastala gužva.

*

* *

Sve se to događalo u kasno leto 1880. godine.

Nastala su teška vremena za Va- jata Erpa. Dole u Tombstonu borio se zajedno sa svojom braćom pro- tiv bande Ajka Klantona i to baš u vremenu kada je u Dodž Siti sti- gao pravozastupnik Džon Harold Blek iz Kentakija.

Blek se nastanio u gradu, otvo- rio kancelariju i sa zapaženim uspe- hom dobio prvih deset procesa, ta- ko da je uskoro postao vodeći ad- vokat u pokrajini Ford.

Ovaj čovek, međutim, nije bio za- dovoljan. Konačno, nije došao ova- mo na Zapad s namerom da posta- ne vodeći advokat pokrajine. Hteo je više, mnogo više.

Ubrzo je bacio oko na najvišu službu, koja se u Dodž Sitiju mog- la dobiti: hteo je da postane grado- načelnik.

Na svoje veliko nezadovoljstvo utvrdio je da to mesto drži Džon Keli. Međutim, Blek nije odustajao. Borio se svim silama nemilosrdno protiv tog, dotada veoma omiljenog i cenjenog čoveka. Izgubio je prve godine na izborima i to sa ogrom- nom razlikom glasova.

U Kanzasu se gradonačelnik bi- rao svakog leta.

Protivkandidat Džona Kelija, ad- vokat Blek, uspeo je 1880. godine da dobije samo jednu trećinu gra- dova. Bez obzira na to, Blekovi na- pori nisu ostali bez rezultata. Us- peo je prilično da naškodi starom gradonačelniku.

Sada, u leto 1883. opet je bio tu odlučujući dan. Dodž Siti je ličio na košnicu, jer su sutradan bili izbo- ri. Vladala je nepodnošljiva žega.

U opštoj gužvi uspela su da ne- primećeno dođu u grad tri jahača. Ušli su u glavnu ulicu Dodž Sitija. Bila su to tri oštra momka u iz- nošenim prašnjavim odelima, na umornim konjima, ali sa blistavo izglaćanim revolverima u opasači- ma.

Zaustavili su konje ispred tetka Lorinog „Grizli bara”, kliznuli iz sedla i prebacili uzde preko prečke.

Pre nego što su stupili na trem pogledali su oko sebe, osmotrili ulicu, a onda se kroz gomilu ljudi neprimećeno probili u krčmu.

Niko nije obraćao pažnju na njih, niti ih je bilo ko ranije video.

Hal Filbi, Džeferson Krek i Dad Paterson.

Stajali su za šankom među ostalim gostima, popili po čašicu viskija, obrisali usta, bacili nekoliko sitnih novčića na šank, a onda napustili lokal.

Filbi stupi na ivicu trema i ponovo pogleda prema zapadu, kao da očekuje nekoga.

Krek je za to vreme nevešt看im prstima savijao cigaretu. Kada je zapalio, širio se užasan smrad lošeg duvana.

Paterson gurnu jednog dugonju crnca i zauze njegovo mesto, naslonivši se na stub trema.

Filbi je i dalje piljio prema zapadu.

Kroz opšti metež jahača i kočija probijala se jedna mala kočija. Filbi značajno pogleda Kreka. Ovaj klimnu glavom i nastavi da puši, lica obavijenog smrdljivim dimom. Paterson je čistio nokte nožem. Kočija se sada približavala na petnaest jardi tremu bara „Grizli”. Filbi side sa trema i stupi na ulicu. Niko nije obratio pažnju na to da je bacio zapaljenu šibicu pozadi na kola.

Već se dokopao druge strane ulice i šmugnuo u Western union ban-

ku kad je detonacija odjeknula. Bio je to strašan, zaglušujući prasak. Kola su se rasprsla, a komadi drveća leteli ulicom. Arnjevi su se pokidali i plamen počeo da liže. Čuo se vrisak. Uplašeni ljudi bežali su na sve strane.

Krek i Paterson su se u trenutku eksplozije nalazili u sigurnom skrovištu, zaklonjeni iza velikih bačvi sa kišnicom.

Preko, na zgradi banke, vrata su se sa treskom zatvorila. Ljudi su se uplašili. Bila je tu prvo eksplozija od koje se nisu još povratili, a odmah za njom prizor od kojeg im se sledila krv u žilama.

Na vratima banke stajao je čovek sa crnom maramom preko lica i velikim revolverom u ruci.

Filbi ispruži levu ruku.

„Zašto niko ne dolazi unutra”, grozničavo je razmišljao blagajnik. Inače svaki čas neko od klijenata ulazi u banku.

Međutim, ništa se nije dogodilo.

Džeferson Krek se postavio ispred vrata i sakupljao duvan sa zemlje.

— Lovu na sunce — procedi Filbi.

Blagajnik mu pruži malu kožnu kesu, koju Filbi brzo ćušnu u košulju.

Išao je u natraške sa uperenim pištoljem u ruci. Pre nego što je izašao, iz kaputa mu je nešto ispalilo na zemlju.

Niko ništa nije preduzimao. Svi su stajali kao okamenjeni od užasa i straha. Tek nekoliko trenutaka kasnije blagajnik se pribrao, preskočio šalter i potrčao prema vratima.

Pljačkaš banke je, međutim, odavno iščezao, a s njim i dvojica njegovih pomoćnika, koji su mu neupadljivo pokrivali leđa.

Paterson je uspeo da zadrži jednog čoveka, koji je hteo da uđe u banku, raspitajući se kako može da stigne do Hadsonove farme. Na to pitanje je bilo tako teško odgovoriti, kao da ga je pitao, na primer, gde se nalazi rezervat Sijuksa.

Tim Vatin blagajnik je izbezumljeno gledao oko sebe.

— Prokletstvo, u ovom metežu ga više niko neće naći! Uspeo je da umakne. Hardi!

Plav mladić dođe iz susedne prostorije.

— Hajde brzo trči u maršalsku kancelariju i javi.

Hardi poslušno otrča.

Sedokosa gospođa Somerfild podiže obe ruke.

— Razbojnik! Pravi, pravcati razbojnik je opljačkao banku. Koliko novaca je odneo, mister Vatin?

— Ne baš mnogo, gospodo.

— Šta to znači — umeša se bradati farmer, koji se tu zatekao. — Ne baš mnogo? Da li je uzeo novac koji sam ja upravo hteo da podignem?

— Ne, mister Džordan.

— Možda moju crkavicu? — ja-dikovao je jedan pogrbljen starac.

— Ne.

— Ali zato je uzeo moju ušteđevinu — javio se dugonja u kasapskoj kecelji.

— Ne! Ne! Moram vas međutim moliti da se strpite dok maršal ne stigne.

Gnevni povici čuli su se oko bla-

gajnika. Srećom, prestali su čim se približio Bat Masterson.

— Zašto ne dođe maršal lično — cvilela je gospođa Somerfild. — Radi se o mom novcu. Mister Vatin je tom razbojniku dao tri kožne kese s novcem. Dobrovoljno...

— I moj gorko zarađeni novac — dodao je starac, grčevito stežući svojim koštunjavim prstima šalter.

— Gde je maršal?

— Uzeću sav svoj novac!

— Ugasiću svoj konto u banci!

— Smesta tražim svoje pare!

— Tišina!

Bat Masterson je stajao raskoračen u velikoj prostoriji i gledao čas jednog čas drugog.

— Zašto maršal nije došao? — osmelila se ponovo gospođa Somerfild.

— To bi mu u ovom trenutku veoma teško bilo — zuvrati Vajatov zamenik. — On je naime u Oklahoma Sitiju.

Ponovo su se u velikoj prostoriji banke čuli gnevni povici.

Na to se Bat Masterson saže da podigne cedulju koja je ležala pored vrata. Na papiru je izmenjenim rukopisom stajalo: „Izvedite to dobro, ljudi! U tome leži vaša šansa. Dejavajte brzo i tačno. Mnogo sreće, Džon Keli”.

Masterson je hteo da strpa komad hartije u džep, ali je to gospođa Somerfild primetila i počela da viče piskavo:

— Mister Masterson, taj komad hartije je razbojnik izgubio. Videla sam dobro i tražim od vas da nas obavestite šta na njemu piše.

Masterson međutim, odmahnu

glavom, što je blagajnika veoma iznenadilo. Nabrao je čelo i promrsio:

— Ja vas ne shvatam mister Masterson, vaša je dužnost...

— Ja veoma dobro znam šta mi je dužnost — prekide ga Bat. — Moja najveća dužnost i najvažnija je da se pobrinem za red i mir u gradu.

Vatin promrsi:

— U to ne sumnjam, mister. Ali zašto hoćete da nam prikrijete to što na cedulji piše?

Umesto odgovora, Vajatov zamenik se obrati dvojici pomoćnika, koji su došli za njim.

— Džoni, trči kod advokata Ovena i zamoli ga da na nekoliko trenutaka dođe u Western banku.

— Čemu sad to — mrmljao je Vatin, očigledno nezadovoljan.

— Cedulju će pročitati pravozastupnik. Koliko da vas umirim...

Niko ovo nije shvatio.

Sedokosi Dik Oven je stigao brzo. Bat Masterson mu pruži cedulju, govoreći:

— To sam ovde našao, mister. Ljudi su me obavestili da je cedulju izgubio pljačkaš banke. Molio bih vas da primite k znanju ono što na cedulji piše.

Čim je pročitao cedulju, Oven je sve shvatio. Vratio je čuvaru zakona papir, a onda se obratio okupljenim ljudima:

— Morate razumeti. Ovde na cedulji je bilo ispisano nekoliko reči, koje se ovde ne mogu ponoviti.

Dvojica od prisutnih prsnuše u smeh, jer su pomislili da je na cedulji bila ispisana neka neukusna psovka.

Sada se uporna gospođa Somerfild obratila plavokosom bankarskom pomoćniku Hardiju:

— Ali mi nismo konačno deca. Ne znam zbog čega. Oven...

— Žao mi je ali moram da dam za pravo gospodinu Mastersonu — objasni advokat i napusti banku.

Pošto je i Bat Masterson izašao, žutokljunac, bankarski pomoćnik Hardi, počeo da se pravi važan.

— Ja sam pročitao cedulju.

— Ti — upita Vatin iznenađeno, a ostali ljudi počeo da se guraju uz mladića.

— Govori šta je pisalo! — naredi blagajnik.

— Ali ako mister Masterson smatra...

Na to gospođa Somerfild zamahnu svojim crvenim suncobranom.

— Otvaraj već jednom gubicu, balavče jedan!

Kada je Hardi primetio da mu se i ostali preteći približavaju rekao je:

— Na cedulji je pisalo: „Tako ćete se dokopati novca, uzmite ga i zadržite i...

— Šta i? — ispitivao je pogrbljeni starac.

— Ništa.

Vatin zamahnu šakom i Hardijev obraz pocrvene.

— Jedno ime je bilo u potpisu — promuća pomoćnik.

— Čije ime?

— Džon Keli.

Ljudi su se zbunjeno zgledali.

Džon Keli? Pa to je bilo ime gradonačelnika, čoveka koji se sada morao boriti za svoj položaj!

Možda postoji razbojnik sa is-

tim imenom? Međutim, ovde u Kanzasu to ime je bilo veoma retko. U Dodž Sitiju se, na primer, tako zvao samo gradonačelnik. Gospode bože, da nije možda on...

Niko se nije usudio da ovu misao prati do kraja.

Naravno, sve dok o tome nije čuo i Džon Harold Blek. A to se dogodilo samo nekoliko sati kasnije. Obavestio ga je pijanica Klivner, koji je s vremena na vreme uređivao advokátov vrt i dvorište.

Nekoliko minuta kasnije Blek banu u maršalsku kancelariju.

— Tražim objašnjenje! — počeo je da grmi još s vrata.

Njemu nije uspelo da se dokopa cedulje, ali su samo šest sati kasnije na sednici gradskog saveta gradski oci zahtevali da im Bat Masterson pokaže cedulju.

Maršalov zamenik nije imao kud. Mrzovoljno je spustio hartiju na sto u gradskoj većnici.

Sarač Henderson pročitao sadržaj na glas. Džin Parub, stolar, povika:

— Pa to je gradonačelnikov rukopis, poznajem ga!

Ono što je do sada bilo samo strepnja i pretpostavka postala je užasna izvesnost: Džon Keli, gradonačelnik Dodž Sitija, bio je na neki način umešan u pljačku banke i povezan sa razbojnicima. Ispostavilo se, naime, da je pljačkaš, kojeg su videli, imao i pomoćnike. Konačno, kola koja su eksplodirala, činjenica da nikome ništa nije učinjeno našao, niti ko povređen ukazivala je na to da su postojali pomoćnici. Kada su se malo pribrali od prvog straha, ljudi su se setili stranca koji je oslovio Pater-

sona, ali raspitujući se za Hadsonovu farmu. Nešto kasnije, podsetili su se i drugog stranca, koji se ispred ulaza u banku upadljivo dugo zadržao, skupljajući duvan.

Tri pljačkaša banke i jedan gradonačelnik.

Gradonačelnik Dodž Sitija!

Isti onaj čovek, kome je stotine, hiljade ljudi sutra dan hteo da dâ svoj glas.

Džon Keli je sedeo bleđa lica u prvom redu ispred pulta gradskog saveta. Ostali članovi saveta, koji su uvek sedeli do njega, sada su se izdvojili, tako da je bio potpuno izolovan, nemajući pojma šta se dogodilo.

Advokat Ovens, doktor pravnik nauka, skoči nestrpljivo sa stolice.

— Prokletstvo! Zar doista verujete da Keli ima neke veze sa pljačkom banke?

— Šta tu ima da se veruje — unjkavo je uzvratio obučar Glovin. Njegovo ime stoji na cedulji, ispisano njegovom sopstvenom rukom.

— To je odlučujući dokaz, izjavio je Martin Bruk, pomoćnik kovača, koji je jedanput imao ozbiljnu prepirku sa gradonačelnikom zbog njegove čerke En. Neko vreme je uveče stalno sledio i dobacivao joj.

Za sve to vreme Džon Blek je sedeo na svom mestu mirno, sa izrazom lica po kome se nije moglo zaključiti šta misli.

— Šta vi kažete na to, mišter Blek? — obratio se Kelijevom protivkandidatu stari Alberson, najstariji čovek u gradskom savetu.

Blek ustade.

— Ni sam ne znam šta na to da kažem, ljudi. Cela priča mi se čini pomalo čudnom. Da budem iskren,

ja lično ne mogu da verujem da je naš stari, dobri Keli doista imao nešto sa bandom pljačkaša. On ima velikih zasluga za grad Dodž Siti. Ako bi sutra morao da napusti svoje mesto gradonačelnika, u njemu ću uvek gledati velikog pionira našeg grada, koji je uložio sve svoje snage za Dodž. A to što bi prestao da bude gradonačelnik, za mene je samo prirodan tok stvari i niko ne može ništa u tom smislu da mu prebaci. Konačno, svi jednog dana postajemo stari i nemoćni da zauzimamo tako naporan i visok položaj i da ga držimo čvrsto u rukama. Za mene će on uvek ostati veliki Džon Keli.

Posle ovih, doista prepredeno izgovorenih reči, Blek ponovo sede. Izgledalo je kao da tobože tim rečima hoće da skine sa Kelijevih leđa tako tešku optužbu. U suštini, bio je to udarac kojim je dokusurio gradonačelnika posle dve godine uporne, ne baš fer borbe.

Ponovo se oglasio Oven.

— Ljudi! Žalosno je što se ovako nešto među nama događa. Sam đavo zna šta je s tom ceduljom. Vajat Erp dolazi sutra ili prekosutra. On neće mirovati pre nego što sve odgoneta. Jedno je, međutim, izvesno: naš gradonačelnik Keli nema ništa sa pljačkom banke.

Na to se optuženi podiže. Do tada ga je branio samo jedan jedini čovek iskreno i od srca. Skinuo je lanac koji gradonačelnik prema običajima u Kanzasu nosi prilikom zasedanja gradskog saveta, položio ga na sto i oborene glave izašao iz većnice.

Priznanje krivice?

Očajanje?

Niko u tom trenutku nije mogao da odgovori na takvo pitanje.

Grad, koji je do tog trenutka gotovo ključao i bio ispunjen napregnutim iščekivanjem, sada je na jednom potpuno promenio lik. Na ulicama je vladala pritiskujuća atmosfera. Ljudi su išli ćutke kao poraženi.

Da li je to značilo da sedi gradonačelnik još uvek ima mnogo pristalica? Možda su čak i oni, koji su se opredelili za mlađeg, impulzivnijeg advokata, bili razočarani tobožnjim gradonačelnikovim zločinom.

Džon Harold Blek je stajao u kući, koju je pre pola godine kupio u gornjoj polovini glavne ulice, zadenao je palčeve u prsluk i iza zavesa u dnevnoj sobi grozničavo posmatrao ulicu.

Bilo je već mračno. Uprkos tome, čovek u svetlom letnjem odelu, zaklonjen iza zaves, mogao se jasno nazirati.

Onda se dogodilo. Tačno u sedam i četrdeset pet minuta. U glavnoj ulici je još uvek bilo veoma živo, iako ne bučno kao prethodnog dana. Upravo su ispred kamene kuće advokata prolazila jedna teška kola. Odjednom sa trema odjeknuše pucnji. Tri metka su probila okna na prozorima i uletele u sobu.

Snažna prilika iza zaves, pogođena sa dva metka, zanesa se unazad, nagnu napred i najзад паде кроз пробито окно, докрајчивши га својим тежким телом.

Džon Harold Blek, advokat i kandidat za mesto gradonačelnika u Dodž Sitiju, kandidat sa veoma mnogo izgledao, ispao je i tresnuo na trem. Ljudi su užasnuti uzimali.

Dok su doktor Martinson i stari zubni lekar doktor Džilbert bili okupljeni oko onesvećenog Bleka, Masterson je stajao na sredini ulice i napregnuto gledao prema istoku.

Zar je moguće... ali ne to je čista ludost! Džon Keli ne može biti ubica.

Vajatov zamenik je rasporedio trojicu od petorice pomoćnika duž glavne ulice.

Long je stajao iza njega.

Pot je za to vreme bio uz doktora Džilberta, držeći lampu, dok je lekar otkopčavao košulju pogođenog advokata.

— Long — rekao je Masterson muklo. — Ti ostani da stojiš ovde. Tačno ovde. Posmatraj ljude. Nema nikakvih izgleda da se nešto otkrije. No, nikad se ne zna.

Rekavši to, Bat Masterson pođe niz ulicu.

Glavna ulica Dodž Sitija razlikovala se od glavnih ulica ostalih gradova zapada po tome što su samo na jednoj strani bile izgrađene kuće, dok je suprotna strana bila potpuno prazna.

Erpov zamenik se laganim, gotovo umornim koracima popeo uz kamene stepenice do ulaza u hotel „Dodž“.

Veliko predvorje bilo je prazno. Iza pulta na recepciji čuvar zakona primeti plavokosu ženu. Glava joj je bila oborena.

Lagano je pošao napred. En Keli podiže glavu. Lice joj je bilo samrtnički bledo, a oči pune suza.

Odmahnula je glavom pre nego što je čuvar zakona uspeo da postavi pitanje.

— Ne, mister Masterson — rekla je jecajući. — On nije ovde. Ne

znam gde je! Kunem vam se da ne znam.

Zatim je ponovo spustila glavu na pult i briznula u plač.

Mastersonu je bilo veoma žao mlade devojke. Stajao je tako nekoliko trenutaka, a zatim se okrenuo i izašao.

U međuvremenu su Bleka uneli u njegovu kuću. Oba lekara su se nalazila uz njega. Mladi Martinson je pripremao instrumente, dok je sedi Džilbert upravo vadio iz tela advokata prvi metak.

Metak se nalazio na levoj strani, ispod ramena.

Posle sedam teških minuta i bezbrojnih pokušaja, konačno je starom lekaru uspeo da uhvati izobličen metak. Bacio ga je u jednu činiju.

— Sada drugi — uzviknu doktor Martinson i primeti na svoje užasavanje kako ruke njegovog sedokosog kolege, kojima je još uvek držao okrvavljenju pincetu, upadljivo drhte.

Džilbert je ulovio Martinsonov pogled i brzo spustio ruke. Primetio je još jedno. Njegov mladi kolega, koji je morao mnogo više od njega, zubnog lekara, da se razume u ove stvari, grčevito je stezao zube i postajao bleđ.

Ne, ovaj mladi Martinson neće moći da izvuče drugi metak iz tela teško ranjenog advokata! Ni on, na žalost, nije više bio gospodar svojih ruku. Drhtale su kao granje na vetru:

Lica pokrivenog krupnim graškama znoja stari lekar je očajnički gledao oko sebe.

Sreo je pogled Bata Mastersona,

koji se upravo vratio iz hotela i stajao kraj vrata.

Masterson je naravno primetio očajanje na lekarevom licu, odvojio se od zida i prišao.

— Šta se dogodilo, doktore?

Džilbert mu uzvрати:

— Dok Holidej, da li je on u gradu?

Masterson odmahnu glavom.

Starac spusti svoju drhtavu ruku na mišicu Vajatovog zamenika. Znao je da Masterson baš ne mari mnogo čuvenog Džordžijanca.

— Bat, morate biti razumni. Moramo da ga dovodemo. Ja više ne mogu. Najednom sam počeo tako da drhtim da bih Blekov život doveo u ozbiljnu opasnost ako bi pokušao još jednom.

— Ali, doktor Martinson?

Sada doktor Džilbert energično odmahnu glavom.

— On to ne može. Nikada dosada nije ništa slično preduzeo. Ja mu ne bih ni savetovao da se usudi, jer je metak na veoma opasnom mestu.

— A Lorens?

— Doktor Lorens je bolestan.

— Mora da je opet pijan — uzviknu gnevno Masterson. Ljudi koji su bili u sobi podigoše pogled i videše da je doktor Martinson pocrveneo od stida i uzbuđenja.

— Onda moramo da dovedemo Džorima. Odmah ćemo ga potražiti. Dole je u naselju.

— Doktor Džorim je juče otputovao u Sirakuzu. Bez obzira na to, nikad mu ne bih poverio jednu tako ozbiljnu operaciju. Krenite, Bat, morate da dovedete Doka Holideja. U okolini od sto pa i hiljadu milja ne

možete pronaći boljeg čoveka za tako pakleni posao.

Stari lekar Džilbert je položio obe ruke na Batovu mišicu i čvrsto je stezao.

Masterson ga pogleda namršteno.

— Vi nećete da me shvatite, doktore. On nije ovde! Treba, konačno, da mi poverujete, do sto đavola!

— Pst! — čulo se iz dna sobe, gde je ranjeni advokat ležao. Prisutne je umirivao sveštenik London, koji je sa blagim prekorom u očima pogledao čuvara zakona.

Džilbert steže pesnice. Još uvek je držao krvavu pincetu u desnoj ruci.

— Ljudi... ja... meni je žao, ja... Naglo se trgao. Martinsone ovamo! Činićete tačno ono što vam ja budem govorio..

Mladi lekar klimnu glavom, nesposoban da izgovori jednu jedinu reč. Drhtao je celim telom. Pošto je u sobi zavladała grobna tišina, čulo se čak kako mu zubi cvokoću.

Martinson je u međuvremenu prihvatio pincetu, koja mu iznenada ispade iz ruke.

Podigao je glavu i počeo da ječi:

— Ne mogu ljudi ne mogu!

— Morate — naredi mu Džilbert.

Martinson obori glavu i pokri je rukama. Za to vreme Džilbert uze čistu pincetu i tutnu je mladom lekaru u ruku.

— Prokletstvo — psovao je stari lekar. — Ako sada ne budeš učinio ono što ti govorim, onda...

Sveštenik je odmahnuo glavom i spustio blago ruku na rame uzbuđenog lekara.

— Tako ne može, doktore. Ako se

on oseća nesposobnim za tešku operaciju, onda je ne može izvršiti.

— Ali, radi se o životu ovog čoveka, svešteniče — rekao je Džilbert, teško savlađujući uzbuđenje.

— Kome to govorite, doktore?

— Ali...

Sveštenik je bio uporan.

— Vi se ni sami ne usuđujete da preduzmete operaciju, jer se metak nalazi u blizini srca. Svi smo čuli da ste upravo pitali za Doka Holideja.

Posle tih reči stari zubni lekar klonu u naslonjaču i podboči glavu rukama.

Učinio je sve što je bilo u njegovoj moći. Hteo je da vodi ruku mladog, snažnog lekara i pomogne mu svojim iskustvom.

Uzalud!

— Tako je svešteniče — rekao je šapatom. — Ovaj metak mogao bi da izvadi samo Dok Holidej.

Sveštenik okrete glavu i pogleda maršalovog zamenika.

— Mister Masterson?

Bat brzo skide šešir s glave i počeo da ga gužva.

— Šta je sad, svešteniče — uzviknuo je glasno. — Doktor Džilbert mi ne veruje, a izgleda ni vi. Koji je đavo sa svima vama? Holidej nije ovde. Zar verujete da bi i trenutka oklevao da ga dovedem, čim sam video kako ovde stoje stvari.

Sveštenik se obrati starom zubnom lekaru veoma blagim glasom.

— Sem, ja vas molim.

Džilbert poskoči kao oparen.

— Šta, svešteniče! Za šta hoćete da me molite? Evo, pogledajte ove ruke. Njima ne mogu da iščupam ni

pokvareni kutnjak, a ne metak iz neposredne blizine srca. Ovaj ovde doktor Fenimor Martinson mora to da učini.

Mladi lekar je samo slegao ramenima.

— Ja to ne mogu. Preklinjem vas, shvatite me, gospodo, doista ne mogu.

Na svim licima se ogledalo nemoćno očajanje.

— Koliko dugo može sa metkom ovaj... mislim koliko može da čeka?

Džilbert samo apatično sleže ramenima.

— To ja ne znam, Bat. Niko to ne može ni da zna. Recite mi radije gde se Dok Holidej nalazi?

— U Oklahoma Sitiju. Pomaže Vajat Erpu u borbi protiv Danserove bande, koja ozbiljno ugrožava šerifa Lakejza...

Ove reči odjeknule su sobom kao udarci čekića.

— U Oklahoma Sitiju — promrsi gnevno sarač.

— Šta vi hoćete — brecnu se maršalov zamenik. — Treba li on da sedi ovde i čeka da bi nekom izvuкао metak iz tela koji se niko ne usuđuje da izvadi. Pomaže maršalu u borbi protiv jedne razbojničke bande.

— Mi to znamo — umirivao ga je sveštenik. — Prema tome, s njim ne možemo da računamo. Šta sad?

Doktor Džilbert odgurnu zamenika maršala i sveštenika u stranu i počeo nervozno da šeta po sobi kao zver u kavezu.

Iznenada je zastao i pogledao Mastersona ispod oka.

— U pravu ste, Bat. Doktor Lo-

rens je pijan, pijan kao zemlja. Međutim, nema sedamdeset godina kao ja, nego tek četrdeset i u punoj je snazi. Moramo ga otrezniti.

— Gde je on — upita sveštenik nesigurno.

— U Riperovom salunu.

Masterson je hteo da istrči napolje, ali ga sveštenik zadrža.

— Sačekajte, Bat. Ako ste namepravali možda da tog čoveka makar i batinama dovučete, svaka je nada uzaludna. Mi nemamo prava da ga na bilo šta prisiljavamo. Moraćemo drugačije. Hajdete, idemo obojica.

Pošli su. Ranjenikovu sobu napustili su svi izuzev mladog Martinsona i doktora Džilberta.

..

Riperov salun je bio najstarija i najozloglašenija krčma u gradu. Do nje se moglo stići kroz dvorište pored Harperove konjušnice. U ovom salunu okupljali su se samo kauboji bez posla, goniči koji su ostali u Dodžu, jednom reči ljudi koji su izbegavali svetlost glavne ulice, i koji su nešto morali da prikrivaju.

Doktor Vilijam Lorens je takođe imao nešto što je hteo da prikrije: svoju strast za alkoholom.

Kada je pre dvanaest godina kao mladi lekar došao na zapad, učinio je to jer je želeo da bude pionir, da ovu daleku divlju zemlju podigne i izgradi.

Postepeno, neosetno počeo je da se kocka sve više i sve strasnije. Uz

kocku je naravno kao pratilac gotovo uvek bio alkohol. Samo ljudi izuzetno čelične konstitucije mogli su da se nalivaju viskijem za kockarskim stolom.

Doktor Lorens nije bio tako otporan. Alkohol ga je sve više i više osvajao i vukao u provaliju. Veliki broj pacijenata, koji je u početku imao, bivao je sve manji.

Novac? Zarađivao ga je za kockarskim stolom. Sasvim dovoljno da životari i utoli svoju strast za alkoholom. Iz dana u dan je sve više pio. Potpuna propast doktora Lorensa bila je sada samo još pitanje vremena.

Pokazalo se ipak da lekar, koji je došao iz dalekog Njujorka, nije baš tako neotporan, kao što se pretpostavljalo. Posle nekoliko probdevenih dana i noći uz čašicu izgledao je prilično dobro, tako da su njegove kolege odmahivale glavom.

— Jednog dana će samo pasti iznenada kao pokošen — govorili su.

Bat Masterson gurnu vrata krčme. Zapahnuo ga je težak miris alkoholnih isparenja i duvanski dim. Gotovo se ništa nije videlo.

— Prokletstvo, Riper, otvori prozor da ga ne bih ja razbio! — doviknuo je pogrbljenom koštunjavom čoveku iza šanka.

Za to vreme sveštenik se formalno probijao kroz oblak dima prema prozoru i otvorio ga.

— Doktore Lorens — uzviknuo je.

Masterson odgurnu ljude za šankom i takođe povika:

— Doktore Lorens, gde ste zaboga?

U tom trenutku je doktor Džilbert ušao u krčmu. Odmah je krenuo u

pravcu u kome je trebalo. I on je odgurnuo nekoliko ljudi u stranu, koji su uplašeno ustali sa stolica kada su prepoznali Mastersonov glas. Odlučno se uputio u dnu lokala; u kome je vladao gotovo potpuni mrak.

Tamo je sedeo on!

Pri oskudnoj svetlosti lampe, za stolom pokrivenim zelenom čojom sedela su četvorica.

Dva mlada momka, zarasla u brade, žmirkavo i pohlepno gledala su na gomilu dolara, koja se skupila pred crnokosim, krupnim čovekom. On je staklasta pogleda upravo pružao vatru četvrtom suigraču.

Džilbert je netremice posmatrao krupnog čoveka.

Vilijam Lorens, doktor medicine. Još pre nepune decenije bio je to lekar koji je mnogo obećavao i čija je praksa u Njujorku cvetala. Od pre sedam godina živeo je u Dodž Sitiju!

— Lorens! — povika sedi zubni lekar.

Oslovljeni, koji je upravo palio svoj opušak, okrete glavu i tupo pogleda starog kolegu.

Kad ga je prepoznao, odagnao je oblak dima ispred svog lica i počeo grohotom da se smeje.

— Džilbert! Hej, čoveče, šta tražite ovde, u ovoj rupi?

Bradati čovek do njega se obrecnu.

— Ovo nije rupa!

Jedan od dvojice mladića ustade i gnevno uzviknu:

— Ne nazivajte naš salun rupom.

Lorens ga samo jednom rukom gurnu i mladić se sruči natrag na stolicu.

— Zavežite gubice kad ljudi razgovaraju.

Džilbert proguta pljuvačku pa reče:

— Lorens, hajdete!

— Da pođem? Čoveče, vi me zamejavate! Kuda bi to trebalo da pođem? Mene niko ne čeka. U ovoj rupi se osećam kao kod kuće, ma koliko vam to ludo i neshvatljivo zvučalo.

Ponovo je prasnuo u grohotan smeh, zabacujući glavu. No, iznenađeno prestade da se smeje, kada je iza Džilberta opazio sveštenika.

— O, šta se to dogodilo? Sveštenik u ovoj jazbini? Ali, mister London, šta se dogodilo? Kako se usuđujete da dođete u ovaj pakao?

U to im priđe i Vajatov zamenik.

— I Bat Masterson! Kome je to rođendan?

Bat je hteo da se ustremi na njega, da ga podigne sa stolice i izvuče napolje, ali ga sveštenik na vreme zadrža.

— Doktore Lorens! — Stari zubni lekar je to rekao glasno i odsećno.

Krupni čovek se s mukom lagano podiže sa stolice. Bio je viši od sveštenika za glavu i po. Gotovo da je imao džinovsku figuru Teksašanina Luka Šorta.

Lako se zanoseći, stajao je ispred stolice.

— Šta hoćete vi, doktore Džilbert?

— Gore, u glavnoj ulici, leži čovek sa metkom u neposrednoj blizini srca.

Lorens nabra svoje čekinjaste obrve, a onda nadlanicom skloni pramen kose sa čela.

— Metak... u blizini srca? Pa šta? Šta to treba da znači? Ja, ja...

— Iznenada je počeo da se dere kao sumanut; — Prokletstvo, pozovite

Doka Holideja! On to najbolje umel!

— On je u Oklahoma Sitiju — reče sveštenik odlučno.

Lorensova glava klonu lagano na grudi. Stajao je tako neko vreme, a onda naglo krenuo napred krupnim nesigurnim koracima. Približio se šanku, odgurnuo ljude, dokopao bokal pun vode i sipao samom sebi na glavu.

Otresao je vodu s glave i još uvek ošamućeno gledao oko sebe.

Na to priđe Masterson, dokopa od kafedžije celu kofu i sasu sadržinu pijanom lekaru na glavu. Sada je džinovski doktor bio mokar od glave do pete. Bespomoćno je gledao u svoje mokre pantalone i zažmurio od očajanja. Kada je ponovo otvorio oči, široko se osmehnuo.

— Ol rajt, Bat, to je pomoglo. Sada napolje, još jednom, u pojilo za konje, pa sam potpuno trezan.

Nije bio trezan ni posle tri uzastopna gnjuranja u pojilo.

Sveštenik, Masterson i stari Džilbert stajali su oko njega ćutke, nervozno cupkajući s noge na nogu.

Gorostas se uspravi i duboko udahnu vazduh u pluća.

— Ne, ljudi, ovako ništa neće biti. Znam jedan drugi recept. Moram da otpijem dobar gutljaj viskija.

— Vi mora da ste poludeli! — grmeo je Masterson.

— Pustite ga! — upozori ga Džilbert.

Na to Vajatov zamenik pođe natrag u krčmu, iz koje je već izašao vlasnik Riper noseći otvorenu flašu. Bat mu istrže iz ruke i dade je lekaru.

Ovaj otpi jednom. Posle toga popio je još tri gutljaja udahnuo vaz-

duh i gurnuo flašu u džep od kaputa. Sveštenik mu je munjevito izvuče.

— Tako, sad možemo da krenemo. Imate li instrumente, kolega Džilbert?

Stari klimnu glavom.

Žurnim koracima približavali su se glavnoj ulici. Ispred Blekove kuće okupila se velika gomila ljudi, koja je krupnog lekara dočekala s povcima negodovanja.

— Dovel! ste tu pijanduru!

— Taj će ga najverovatnije dokusuriti!

— Ta propalica!

— Lupež!

— Ubica...

Takvi i slični povici pratili su Lorensa. Međutim, on je išao dalje. U hodniku ga je dočekala stara žena.

— Hajdete, konačno, doktore, u koliko naravno nije već prekasno. Njega nećete oteti grobaru s lopate, sigurno ne!

Lorens uđe u sobu u kojoj je ranjeni Blek ležao.

Doktor Martinson mračno odmeri kolegu.

— Stigli ste, Lorens? Hvala bogu. Bilo je doista krajnje vreme.

Lorens ga pogleda još uvek mutnih očiju.

— Zna li vi na koga mi ličite, Martinson — procedio je kroz zube.

— Na dečaka koji sedi uz izvor, a kuka da je žedan. Zašto niste bar pokušali da tom čoveku izvučete me-tak? Jeste li lekar ili šta ste?

Odgurnuo je mladog kolegu u stranu i prišao stolu na koji je bio položen ranjeni advokat. Masterson, sveš-

tenik i doktor Džilbert su pošli za njim.

Džilbert je netremice posmatrao lice svog kolege, dok je ovaj pregledao ranjenika.

— Isključeno! — rekao je Lorens. Masterson je to čuo.

— Morate da pokušate, doktore! Zar niste to maločas rekli svom mlađem kolegi?

— Ostavite me na miru, Bat. Potražite Doka Holideja. To samo on eventualno može da uspe.

— Dok Holidej je u Oklahoma Sijiju — rekao je Erpov zamenik glasnika.

Lorens zari zube u donju usnu, a onda huknu:

— Potreban mi je još jedan gutljaj.

Masterson pogleda iza sebe. Sveštenik mu spremno dodade flašu. Lorens otpi još jedan veliki gutljaj, a onda maramicom obrisa lice.

— Ja sam rekao da je to ludost — procedio je ljutito kroz zube, a onda uzeo instrumente.

Trajalo je sedam minuta, sedam beskrajskih minuta. Lekarevo lice je bilo prekriveno krupnim graškama znoja, tako da je delovalo neprirodno.

Džilbert i Martinson su mu dodavali potrebne instrumente.

Niko nije izustio ni jednu jedinu reč.

Tada konačno Lorens povuče ruku gore. Međutim, metka nije bilo. Nije uspeo da ga izvuče pincetom.

Poluotreznjani lekar je još jednom duboko udahnuo vazduh, a onda stegnuo zube. Još nikada u svom životu nije morao tako napregnuto da radi, da se toliko usredsredi.

Samo pola minuta kasnije uspeo je da uhvati metak pincetom. Najzad ga je izvukao napolje i bacio ispred sebe u ugao sobe.

Pinceta mu ispade iz ruku. Uzmićao je nazad posrćući.

Džilbert odmah preuzme njegovo mesto, uredi ranu koja je krvarila, a onda je uz Martinsonovu pomoć stavio zavoj.

Sveštenik pruži Lorensu flašu s viskijem. Ovaj samo odmahnu rukom i izađe napolje. Naslonio se na stub trema.

Masterson je krenuo za njim.

— Prokletstvo, doktore — rekao je čurvar zakona žustro. — Bio je to tvrd zalogaj, boga mi. Ne bih voleo da sam bio na vašem mestu. Izveli ste to isto tako dobro kao i Holidej.

Lorens okrete glavu i pogleda Erpovog zamenika. Lekarevo lice je bilo orošeno znojem i podbulo.

— Kao Holidej? Čoveče, jeste li ga ikad posmatrali? Sigurno da niste. Učinite to bar jednom, pa ćete videti čoveka hladnog i mirnog kao led.

Sišao je s trema i prišao najbližem pojilu za konje. Zgnjurio je nekoliko puta glavu, a zatim obrisao lice.

U tom mu pritrča jedan od ljudi, koji je stajao ispred advokatove kuće.

— Doktore! Ja znam da je prilično kasno, ali sam hteo nešto da vas pitam u vezi sa mojom nogom...

Lorens je zastao kao ukopan.

— Šta? — upitao je prilično odbojno.

Farmer Džorbin ga je molećivo posmatrao.

— Ili bih mogao možda da dođem sutra rano ujutru?

Protekao je beskrajni minut, pre nego što je lekar odgovorio:

— Možete odmah poći.

Pridružilo im se smesta još nekoliko ljudi.

— Doktore, moja ruka.

— Doktore, moja noga.

— Moja žena pati od teške reume...

Najednom su pacijenti počeli da niču kao pečurke posle kiše.

Lorens je stajao formalno opkoljen.

— Ali, ljudi, pa ja nemam noćnu službu! Dođite sutra ujutru rano. Neka sada pođe samo Džobrin.

— A ja, doktore — jadikovala je starija žena. — Pogledajte samo moju ruku! Povredila sam je danas na polju. Pre nego što sam pošla kući. Nigde da nađem lekara...

— Ol rajt i vi možete poći.

*
**

Bat Masterson je stajao ispred Blekove kuće i gledao za doktorom Lorensom. Razmišljao je o tome kako ima čudnih ljudi. Jedni su bili tu, ali neupotrebljivi, a ostali, koji su bili upotrebljivi, nisu bili tu ili su se opijali!

Doktor Lorens je svoj posao obavio majstorski, u to nije bilo sumnje.

Doktor Džilbert je u sobi govorio svešteniku i kolegi:

— Ako Blek ostane u životu, to može samo njemu da zahvali.

Masterson je te reči čuo kroz ot-

voreni prozor. Zagledao se u razbijeno okno i počeo da razmišlja.

Ko li je pucao na advokata Bleka?

Keli? Sedokosi, poštovanja vredni Džon Keli, koji je dugu godinu već to vodio grad na dužnosti gradonačelnika? Prijatelj Vajata Erpa?

Neshvatljivo?

Kada se Masterson setio maršala, odjednom mu sinu nova ideja.

Bez oklevanja krenuo je prema pošti.

Mali poštar mu se srdačno osmehnuo.

— Hajde, Džime, moraš brzo da pošalješ telegram.

— Već jesam.

— Šta?

— Već sam poslao — uzvрати poštar.

Bat je nervozno trljao nos.

— Reci mi, čoveče, da ti nisi potegao koju čašicu više? Napred, sedaj za taster, moraš da mi pošalješ hitno jedan telegram.

Mali Džimi Smit se i dalje smeškao i gledao zamenika pomalo nesi-gurno.

— Ama, kad ti govorim, već sam ga poslao...

— Već si ga poslao — brecnu se Masterson. — Ali, čoveče, ti uopšte i ne znaš kome ja hoću da telegrafišem.

— Naravno da znam. Maršalu.

— Da, maršalu, tačno, ali...

— Nemoj da se ljutiš na mene, Bat. Nadam se da nisam pogrešio. Znao sam da ćeš doći k meni, pa sam pomislio da je ipak bolje dva sata ranije nego jedan minut prekasno.

— Ali ti uopšte ne znaš gde se maršal nalazi.

Na licu malog poštara pojavi se veoma lukav izraz.

— Misliš je li? Ali Džimi Smit je budan i mudar. Vajat Erp je u Oklahoma Sitiiju.

— Kako ti je to palo na pamet? — upita ga Masterson iznenađeno.

— Slušaj me! Zar misliš da sam ja baš tako glup? Nedavno je šerif Lakejz poslao maršalu telegram, u kome ga moli za pomoć. Pošto je maršal odmah odjahao, mogao je samo da ode u Oklahoma Siti.

— I ti si mu... — Masterson zabaci šešir na potiljak i obrisao čelo. — Ali, čoveče, možda on tvoj telegram neće shvatiti ozbiljno. Konačno, u Dodž Sitiiju se bar deseterica ljudi zovu Džon Smit.

— Već sam ja rekao tebi, Bat, da nisam glup.

— Čoveče, govori konačno šta si napisao, odnosno koga si potpisao?

— Jedino ime na koje će munjevito reagovati.

— Koje? — počeo je da viče čuvar zakona, jer ga je strpljenje izdalo.

— Masterson.

— Da, izvoli — upita Bat konfuzno.

— Ama, Masterson! To sam potpisao.

Zamenik maršala klonu na tronožac, koji je poštari stavio kako bi stari ljudi mogli da sednu.

Džim Smit je zbunjeno trljao bradu.

— Ja znam da je to bilo užasno bezobrazno s moje strane Bat. Neću ti reći ni slove ako mi sada zalepiš jedan šamar i još pride šutneš u tur.

— Šta si napisao u telegramu?

— Pucali su na gradonačelnika Bleka! Masterson.

Zamenik obori glavu.

— Ne bi se moglo reći da si ti uzdržljiv čovek i oklevalo, Džim.

Masterson ustade sa stolice i osmehnu se zabrinutom poštaru. S vrata je još dodao.

— Možda ćeš jednog dana uputiti meni telegram i to sa potpisom „Masterson”.

— Pa ako ti takav telegram bude neophodan samo mi javi! — doviknu mu poštari veselo.

*
**

Preko sto osamdeset milja delilo je Oklahoma Siti od Dodža. Rastojanje, koje se nije moglo tako brzo prevaliti.

Međutim, severna željeznica je dvadeset i dve milje severno od Oklahoma Sitiija prihvatila trojicu jahača i njihove konje i povezla ih.

Usput, na maloj stanici Brun, ponovo su napustili voz, vinuli se u sedla i u oštrom galopu nastavili u pravcu severozapada. Uprkos svoj žurbi, prošlo je puna tri dana pre nego što su konačno u sred noći stigli u grad na Arkanzasu.

Poterali su svoje iscrpljene konje preko širokog drvenog mosta u ulicu Bridž i zastali tek na uglu glavne ulice.

Kada je Vajat kliznuo iz sedla, kroz noć se razleže pucanj.

Metak ga je okrznuo. Čovek iz Misurija se baci unazad izvadi munjevito svoj teški bantlajn specijal i povuče obarač.

Gotovo istovremeno pucao je

Dok Holidej, koji je još uvek bio na konju.

Preko, iza ograde konjušnice, čuo se divlji prodoran krik.

Virdžil, stariji Vajatov brat skoči s konja i potrča, iako mrtav umoran, prema ogradi.

— Virdž. Oprezno! — Vikao je za njim Vajat.

Samo što je to uzviknuo, pored pomoćnika maršala iz Tombstona prozvižda metak i srećom ga promaši. Već sledeći ga je za dlaku pogodio.

Dva teška revolvera kockara Holideja blujavala su vatru. Maršalovo lice bilo je okamenjeno od gneva.

Poterao je svog vranca nekoliko jardi napred. Kada je izašao iz doma meta strelca iz zasede, poterao je konja galopom.

Dok Holidej je tek sada kliznuo iz sedla i lako lupio životinju po sapi-ma. Bio je to ovoj pametnoj životinji znak da što pre ode odavde. Jasno, kockar je znao da je njegov prijatelj odjurio, kako bi se druge strane prišao konjušnici.

Holidej se zaklonio iza jedne velike ačve sa kišnicom i hitro punio revolvere. Odmah zatim privukao je pažnju strelca iz zasede, pucajući bez prestanka, kako mu ne bi dao vremena da primeti Vajatovo odsustvo.

Virdžil se za to vreme zaklonio iza stare prevrnutе kočije, koja se nalazila veoma blizu ograde.

•
• •

Bat Masterson, koji je zajedno sa dugonjom Potom dežurao u kance-

lariji, skoči s postelje kad je odjeknuo drugi pucanj.

— Puca! — uzviknu Pot ustajući. Odmah se mašio za pušku.

Pohitali su prema vratima. Masterson zastade kao ukopan.

— Prokletstvo, pa to je gazda... A ovo... Napregnuto su osluškivali nekoliko revolverskih hitaca, ispaljenih jedan za drugim. To je Dok Holidej!

— Napred!

U to je, maršal Vajat Erp uleteo u glavnu ulicu i skrenuo ka zapadu. Njegov zamenik ga je odmah prepoznao:

— Gazda!

Obojica su gledala za njim i osluškivala topot kopita.

Uskoro se oglasiše kockarevi kolto-vi.

— Tu napred negde mora da je Dok Holidej — objašnjavao je Masterson svom pratiocu. Tačno je znao zvuk oružja obojice prijatelja.

Glas Virdžila Erpa prolomi se kroz noć.

— Lupež je sakriven gore, odmah uz kapiju.

Holidej ponovo poteže revolvere i ispali nekoliko metaka u pravcu trema Gofrijeve kovačnice.

Ovoga puta strelac iz zasede uspeo je bolje da cilja. Uperio je pušku tačno prema Holidejevom zaklonu. Tri metka su se zarila u veliku bačvu s kišnicom i izbušila rupe.

Masterson je pucao prema bačvi.

— Dok — procedio je.

Holidej ga je čuo.

— Ovamo, Bat!

— Ko je to ispred vas?

— Nemam pojma. Počeo je da nas pozdravlja mecima čim je maršal

sjahao s konja. Čini mi se da je Vajat ranjen.

Masterson gnevno opsova.

— Čekaj, momče, dokopaću te ja.

Hteo je da krene napred, ali ga kockar zadrža.

— Ostanite ovde. Vajat Erp je već iza konjušnice. Kada on hoće da izvuče mućak iz gnezda, nema problema. Uspeće to i da učini. Ko se to šunja tamo preko?

Holidej je primetio senku na tremu.

— To je Pot!

— Neka ostane na uglu i motri na glavnu ulicu. Cela ova gužva mi se uopšte ne dopada.

Masterson otpuza do trema i daje Potu potrebna naređenja. Zatim se vrati nazad.

Holidej nije skidao pogled sa kapije konjušnice.

— Da li je i Virdž s vama? — upita Masterson.

— Da.

U to na glavnoj ulici odjeknu krik. Bio je to Pot. Masterson poskoči kao oparen i otrča u tom pravcu. Oprezní Holidej je znači bio u pravu.

Kada je maršalov zamenik stigao do ugla glavne ulice ugledao je nečje zgrčeno telo na ivici trema.

— Pot!

Na dvadeset koraka od njega trčao je jedan čovek.

— Stoj — urlao je Masterson, a onda podigao pušku i povukao obarač.

Međutim, begunac je vešto odmićao trčeći u cik-cak i ubrzo zamakao iza magacina kraj pruge. Tako ga ni jedan metak Bata Mastersona nije pogodio.

Za sve to vreme Holidej je napregnuto motrio na konjušnicu.

— Da li da rizikuje — došapnu mu Virdžil Erp iza kočije.

— Nipošto — uzvрати Holidej.

Skinuo je svoj crni šešir i bacio ga ispred sebe na ulicu. Istog časa odjeknuše pucnji.

Kockar se nasmeja.

— Dakle, Virdž, kako vam se ovo dopada. Momak očigledno nije rđav strelac.

Izenada se čuo neki potmuli zvuk iz dvorišta. Zatim treskanje i krcanje, ječanje i prigušeni krici. Odmah zatim kapija dvorišta je počela da se trese pod teškim udarcem.

Onda je neko vreme vladala tišina. Virdžil je poigravao od nestrp-ljenja.

— Idem sada da pogledam, Dok. Možda je to Vajat.

— Ni u kom slučaju — reče mu Holidej, klečeći mirno iza bačve s kišnicom, sa revolverima na gotovs.

Na kapiji se ponovo začuo šum, a posle toga škripa. Odmah zatim se jedno krilo otvori i visoki, čovek pojavi.

— To sam ja, Virdž, štedi metke — odjeknuo je metalni maršalov glas.

Nije upozorio Holideja, jer je bio sasvim siguran da ga je prijatelj prepoznao. Prišli su bliže kapiji i videli na zemlji telo nekog čoveka. Virdž ga pogleda, a onda upita oprezno.

— Da li je mrtav?

Maršal odmahnu glavom.

— Ne verujem, iako sam ga dobro potkačio po levom bedru.

Pošto je Holidej proverio da se u bližoj okolini niko više ne nalazi i da ih niko neće napasti s leđa, poka-

zao je rukom prema kući vlasnika konjušnice.

— Pogledajte samo, maršale! Tek pošto je poslednji metak ispaljen i poslednji udarac pao, mister Bled se konačno probudio. Veoma čudno kako neki ljudi čvrsto spavaju onda kada je mnogo bolje da ne budu budni.

Vajat Erp za trenutak pogleda u pravcu dva prozora koji su sada bili osvetljeni bleđožutom svetlošću.

Bilo je doista čudno što se slične stvari često dešavaju baš u ovoj konjušnici ili njenoj neposrednoj blizini. Tu je stanovala porodica, koja je bila neprijateljski raspoložena prema maršalu još od trenutka kada je došao u Dodž Siti.

Jedan od članova porodice Bled izdržavao je kaznu u robijašnici Fort Vort zbog pljačke, a stari Bled je već odavno bio mrtav. Nećak starog Bleda Hari nasledio je konjušnicu. Ispostavilo se da je on maršalov protivnik, iako se u početku veoma trudio da zadobije Erpovo poverenje. Čim bi se u Dodž Sitiju nešto činilo protiv maršala ili kovao plan da se Vajatu Erpu naškodi, Bled je uvek bio u to umešan ili u najmanju ruku pružao pomoć.

Virdžil je u međuvremenu prošao duž cele ograde, a onda se vratio.

— Izgleda da je ovaj momak bio sam.

Holidej je klečao pored čoveka i opipavao ga.

— Bez svesti, ali će se uskoro povratiti.

— Onda je bolje da dođe k svesti u kancelariju — primeti maršal.

Glavnom ulicom su opet odjeknuli pucnji.

— To je Masterson — zaključio Vajat.

Holidej potvrdi.

— Ja sam ga zamolio da ostavi Pota u glavnoj ulici.

— Dobro ste učinili.

Vajat dade svom bratu znak, zatim zviždukom dozva svog konja i vinu se u sedlo. Odjurio je galopirajući, a za to vreme je Virdž natočio lupeža preko ramena i odneo ga u maršalsku kancelariju.

Dok Holidej je ostao sam u dvorištu i posmatrao osvetljene prozore na kojima se još uvek niko nije pojavljivao.

— Bled! — povikao je glasno.

Na to se jedan prozor otvori i na njemu ukaza glava čoveka.

— Šta se dole dešava? Gubi se lupežu, da te ja ne bih potprašio.

— Za to ne bi imao hrabrosti — uzvratilo kockar, uveren da ga je Henri Bled odmah prepoznao.

— Dok Holidej? — uzviknu Henri tobož iznenađen.

— Vidi molim te — rugao se kockar — Dok Holidej! Šta li on traži u sred noći ovde u ovom prljavom dvorištu? Slušaj Bled, ja sam siguran da ćeš ti jednog dana završiti na vešalima.

Rekavši to, Džordžijanac gnevno zalupi kapiju. Pohitao je da stigne Virdžila, koji je vukao ranjenika preko ramena.

Kad su stigli do prvog pojila za konje, Holidej reče maršalovom bratu:

— Zagnjurite tog lupeža unutra. Time ćete bar sebi uštedeti trud da ga nosite.

Virdž je učinio onako kako mu je kockar savetovao. Doista, razbojnik

se osvestio i počeo da otresa vodu kao pokislo pseto.

— Napred, momče — munu ga Virdž.

— Šta, kuda?

— Kod tatice Filipa, kuda inače!

Vajat Erp je prešao glavnu ulicu, skrenuo u drugu poprečnu, zatim skrenuo na istok, pa kroz uzanu ulicu Berd ponovo izbio na glavnu.

Magacini kraj željezničke pruge nalazili su mu se sada s leve strane na nekih sto jardi rastojanja.

Sjahao je s konja i ubrzo stigao do tornja. Iznenada je primetio čoveka kako leži na šinama. Oprezno je otkočio svoj veliki bantlajn specijal, a onda prošaputao:

— Bat?

— Da. — Zamenik se uspravi. — Maršal, proklestvo! Bio sam za petama čoveku, ali je on uspeo da šmugne i nestane.

Vajat Erp i njegov zamenik krenuli su odmah u poteru. Pretražili su strpljivo okolinu bez uspeha. Pola sata kasnije maršal reče svom pratiocu:

— Bespredmetno je. Sklonio se negde dole u naselju.

Svaki od lupeža, koji je uspeo da šmugne do grupe koliba koje su obrazovale naselje na izlazu iz Dodž Sijetija, bio je izgubljen kao igla u plastu sena.

To naselje nalazilo se dole na reci, oko stotinu jardi udaljeno od istog dela grada. Bilo je to skrovište razbojnika, čitavih razbojničkih porodica, danguba, lupeža, neradnika i šljama svake vrste. Maršal je više puta pokušavao da ubedi gradske oce da sruše ovo grozno naselje, ali se uvek postavljao isti problem: kuda sa tim stanovnicima. Konačno,

bar šezdeset posto tih stanovnika pripadalo je gradu.

— Helo, Bat — najzad pozdravi maršal svog zamenika. Bilo je žalostno što su tek sada uspeali da se pozdrave. Masterson se široko osmehnu.

— Helo, gazda!

— Hajdemo!

Uputili su se zajedno u maršalsku kancelariju.

Zatekli su Doka Holideja u košulji zavrnutih rukava, nagnutog nad Pota.

Maršal nabra obrve i zabrinuto pogleda blede lice svog pomoćnika.

— Helo Bill!

— Helo gazda.

— Je li zlo?

— Nadam se da nije. Dok ništa ne govori.

Vajat Erp je sada posmatrao ranu, koja se nalazila na bedru pomoćnika Pota.

— Nije opasno po život — rekao je konačno Holidej, stavljajući zavoj. Rana je, međutim, prilično bolna. Moraćete se odreći svog pomoćnika najmanje četrnaest dana, a verovatno i duže.

— Za ime božje! — jadikovao je Pot.

Vajat se okrete, tražeći pogledom Virdža, ispred koga je stajao dežmekast čovek srednjeg rasta.

— Je li to taj?

Virdž potvrdi.

— Pogledaj mu samo bradu. Izgleda kao da ga je konj udario potkovicom.

Razbojnik obori glavu.

Vajat Erp je stajao ispred njega, raskorečan, ruku prekrštenih na grudima.

— Dakle, Džoni, šta je ovaj mali vatromet trebalo da ti donese?

Momak je ćutao.

— Otvaraj usta — upozori ga Virdž — inače će se maršal naljutiti.

Razbojnik međutim, nije ni trepnuo.

— Pusti ga samo Virdž — reče Vajat. — Njegova izjava nam nije potrebna. To je Džoni Tek, vođa bande. Već dva meseca čekam na njega. Čekamo ga ja, sudija Gordon i konopac. Prekosutra će na vešala. Odvedi ga u ćeliju!

Na to se bandit otrže, poskoči dva koraka natrag i izvuče iz pojasa oštar nož.

Vajat Erp načini pokret kao da hoće na desnu stranu, a onda poskoči levo i baci se na lupeža. Svom žestinom udario ga je u ruku, u kojoj je držao nož. Oštro sečivo s treskom pade na pod. Maršal je povukao sobom napadača na zemlju, ali ga je brzo ponovo podigao i gurnuo ga prema Virdžilu.

— Vodi ga. Znam dobro šta je nameravao. Hteo je samo da me prinudi da ga odmah ubijem. To kod nas, međutim, ne ide Džoni. Mi smo ljudi od reda. Ti ćeš na konopac, samo moraš da se strpiš malo.

Na to razbojnik počeo divlje da viče:

— Ja nisam Džoni Tek!

— Ne zasmevaj me, dečko, poznamo te.

— Kunem se da nisam Džoni Tek. Moje ime je Barn. Alfred Barn.

— Mani se lagarija.

— Kunem vam se, maršale, da se zovem Alfred Barn.

— Ljudi iz konjušnice će sigurno reći nešto drugo. Hari Bled je pri lično bezobziran.

Razbojnik poraženo obori glavu. Maršal je dakle bio na pravom trag.

Dok Holidej, koji je u međuvremenu previo Pota, skide kaput sa stolice, obuče ga, pa stavljajući šesir reče:

— Vi imate uticaja na sud maršale. Nemojte dozvoliti da ovaj bedni momak iskija za ono što su lupeži, kakav je Hari Bled i njegovi ortaci, zamesili. Momak je samo bedni lupež. Možda biste mogli da ga spasete konopca i da se izvuče sa petnaest godina robije.

Barni je progutao mamac prevejanog kockara.

— Dok, pomozite mi! Ja sam doista samo jedan mali, beznačajni čovečuljak i...

Holidej upita iz nebuha.

— Šta ti je gazda obećao?

— Zl...

— Aha — prekide ga Holidej. — Znači, hteo je zlatom da plati da ustreliš Virdžila Erpa.

— Ne nego marš...

Vajat Erp dade svom bratu znak.

— Vodi ga u ćeliju.

— Stojte! — vikao je lupež. — Hoću da govorim, maršale! Ukoliko mi obećate da ćete se kod sudije zauzeti za mene.

— Ne obećavam ništa.

— Ali ja vas nisam ubio!

— Tvoja sreća — procedi Virdžil.

— Ako budemo doveli vlasnika konjušnice, izcedićemo iz njega istinu, momče. Budi uveren u to.

— Ali on nije...

— Nego — upita Vajat spremno.

— Ne znam.

— Vodi ga, Virdž — ponovi maršal. — A vi, Mastersone, proverite

sutra da li su konopac i omča u redu. Konačno, prošlo je dosta meseci otkako je Vanser obešen.

Barni je teško disao.

— Maršale... ja... gazda. Radio se naime o...

— Keli! — uzviknu maršal.

— Da, jer je on...

Vajat uhvati razbojnika za mišicu i naglo ga povuče k sebi.

— Ko je pucao na davokata?

Barni posive. Međutim, pokazalo se da on nipošto nije sitan lupež, slabić koga je lako naterati da govori.

— Na advokata? Ja to ne znam, maršale. Mene je najmio jedan čovek da čuvam konjušnicu od konjokradica koji su navodno u toku noći nameravali da dođu. Hari Bled me nije najmio. On čak nema pojma da sam bio tamo. Stajao sam u Milero-vom baru i pio viski. Tada mi je prišao jedan čovek i ponudio mi je zlatnike...

— Virdž — uzviknu Vajat ljuto, jer su mu lagarije ovog lupeža išle na nerve. — Sklanjaj mi tu propalicu ispred očiju!

Barni je odveden u ćeliju. Usput je vikao i otimao se.

— Iz njega se ništa ne može izvući — primeti Masterson, pošto je Virdžil odveo strelca iz zasede.

Maršal klimnu glavom i sede u svoju veliku stolicu za, pisaći sto.

Vajatov zamenik spremno dodade Holideju stolicu, ali ovaj odbi. Ostao je da stoji, kao što je uvek i činio, naslonjen na zid kraj vrata.

Kada se Virdž vratio, Masterson ih obavesti o svemu što se u gradu dogodilo.

Vajat je neko vreme zamišljeno gledao u pod, a onda rekao:

— Ona stvar sa napadom na banku izgleda mi kao običan politički trik. Podmetanje mučka na način koji nije baš nov. To se već događalo u Santa Fe. Kvinsiju, a verovatno i u mnogim drugim gradovima.

— Vi mislite da je advokat Blek lično umešao prste u to? — upitao je Pot hrapavim glasom iz postelje.

Vajat Erp sleže ramenima.

— To je teško reći. Ako nije on sam, onda je to učinio neko od njegovih pristalica. To ću već iščeprkati, čim budem uhvatio prvog lupeža koji je bio umešan. A Blek, da li mu je možda još uvek tako loše?

Masterson odmahnu glavom.

— Ne, naprotiv. Lorens, koji ga stalno obilazi, ni sam ne može da poveruje. Izgledalo je da mu nema spasa pre nego što mu je on izvadio metak. Svi su kukali za Dokom Holidejem.

— Lorens je odličan operator, on to ume bolje od mene. Konačno, to je i učio.

— To često ništa ne znači — zaključi maršal, ustade sa stolice i priđe prozoru. — A konji! Mi smo zaboravili na konje...

Virdž ga je umirio.

— Ja sam se pobrinuo za životinje. Dok je Dok previjao Pota i motrio na Barna. Lupež nije smeo ni da mrdne od straha.

Kockar zapali cigaretu i počeo zamišljeno da odbija dimove.

— Voleo bih da znam kako su u Bledovoj konjušnici mogli da znaju kada se vraćamo.

Masterson se uhvati za glavu.

— To je konačno mogao samo da zna Džim Smit, jer je on i poslao telegram. Ali ne, ne, nipošto, on je ispravan. Samo kad ne bi imao takvu vešticu kod kuće, koja sedi uz peć i smišlja pakosti.

Maršal zviznu kroz zube.

— Ta veštica ima brata koji radi u Bledovoj konjušnici.

Vajat uze sa naslona stolice opasač, koji je upravo skinuo i ponovo ga pričvrsti.

Holidej namignu i dobaci svom prijatelju:

— Baš je lepo biti ponovo kod kuće. Ovaj mir i red smo doista zaslužili. Laku noć, gospodo!

Odvojio se od zida i pošao za maršalom.

Vajat je već bio na ulici i doviknuo je preko ramena:

— Bat, vi ostanite tu. A ti, Virdž, lezi da se odmoriš. Ako nam budeš potreban, zvaćemo te.

Pomoćnik maršala iz Tombstona klimnu glavom. Zamišljeno je gledao za Vajatom i Dokom.

— Da li je taj Holidej ikada umoran? Prosto ne mogu da shvatim. Sada sam imao prilike da duže budem s njim. Nećete verovati, ni jedan jedini put se nije požalio na umor.

Dobročudni Masterson se široko osmehnu.

— Kome to pričate, Virdž? Ja ga bar znam već godinama. Izgleda kao da je od svile, a u stvari je od samog čelika!

*
* *

Međutim, dug put, koji su prevaili, prilično je iscrpeo i ovu dvojicu gotovo neuništivih ljudi. Maršal je dobro znao da ne sme da gubi ni trenutka. Ako niti vode u pravcu u kome je sumnjao, moraće odmah da dejstvuje.

Ponovo se uputio prema Bledovoj konjušnici.

Za to vreme Dok Holidej je kao i obično prilazio kući sa suprotne strane. Još uvek je gorela svetlost, ali je kapija bila zaključana. Maršal je energično kucao.

— Bled, treba da govorim s vama!

Vlasnik konjušnice ponovo otvori prozor.

— Ne mislite to valjda ozbiljno, maršale? U sred noći? Dokle bismo stigli kada bi svako...

— Savetujem vam da otvorite, Bled!

Trgovac opsova, zatvori prozor i pođe u prizemlje. Uskoro se čulo kako vuče noge po dvorištu. Dok je podizao gredu, kojom je kapija bila zatvorena, pored štale se šunjaao Holidej. Brzo je šmugnuo iza velike bale slame i pritajio se.

Bled je otvorio kapiju i ugledao pred njom maršala. Bio je sam.

— Šta hoćete, Erp? Šta vas navodi na to da me tako kasno u sred noći budite? Moraću energično da se...

— Ostavite tu pesmu za sudiju, Hari, hajdemo.

— Kuda?

— Do zgrade u kojoj spavaju vaši momci.

— Šta? Šta ćete tamo? Pustite, za ime neba, te jadne momke da spavaju. Imali su naporan dan.

Vajat ga nije slušao, već je grabio napred, a Bled je išao za njim mrm-ljajući. Kada su stigli do kuće, maršal gurnu vrata. Kao što je i pretpostavljao, spavaonica je bila prazna. Trgovac zaškrgnuta zubima.

— Prokletstvo, ovde je tako tiho! Gde li su ti lupeži?

— Smem da se kladim da to tačno znate.

— Ja? Otkud bih znao? Verovatno taj šljam sedi negde u nekoj krčmi. Trebalo bi da ih pozatvarate. Kad samo pomislim da se neke od njih zatvaraju tek u zoru.

— Gde su vaši peoni? — ponovi maršal pitanje.

— Ne znam. Rekao sam vam da pretpostavljam...

Pozadi u dvorištu čulo se tiho škripanje.

Bled je odjednom počeo da govori glasno, tako da je maršalu bilo jasno da je i on čuo šum.

Međutim, prekinuo je kada je u Erpovoj ruci video veliki bantlajn specijal. Maršal ga je gledao preteći.

— Recite onom momku tamo da odustane, Bled.

— Kom momku?

— Onom koji stoji pet jardi ispred mog revolvera — začuo se Holidejev glas iza slame.

Bled proguta pljuvačku.

— Ja sve to ne shvatam.

Vajat ga grubo uhvati za mišicu i povuče u dvorište.

Nedaleko od slame stajao je čovek visok, plećat od oko trideset godina.

— O, Džimi Lederer — reče maršal, uperivši revolver na njega. — Vidi, vidi, šurak našeg dragog pošlara. Dakle, Džim, šta te goni da

tako noću lunjaš s revolverom po dvorištu?

Lederer zbunjeno promrsi:

— Ja sam tražio momke. Međutim, nigde ne mogu da ih nađem kao da su u zemlju propali.

— I ti si ih, dakle, tražio?

— Da, maršale, a onda sam na jednom čuo ovde glasove...

— I zbog toga si zastao i počeo da nišaniš koltom u tom pravcu — umeša se Holidej.

— Ne!

Vajat dokopa Lederera za rukav, izbi mu kolt, iz desnice, zatim mu munjevito izvuče deringer iz džepa pantalona i nož iz čizme.

— Tako, sad moraš sigurno da se osećaš mnogo lakšim, Džim. Te stvari ti u svakom slučaju u zatvoru neće biti potrebne.

— U zatvoru?

— Da, danas u zatvoru, a preko surta rano na konopcu.

— Na konopcu — jedva procedi uplašeni Lederer.

Nije se još ni pribrao, kada ga maršal upita odsečno:

— Gde su ostali?

— Dole na reci.

— U Fordu?

Lederer potvrdi. Na to trgovac konjima gnevno opsova:

— U Fordu! Neka đavo nosi tu bandu. Svi će izleteti, a i ti s njima, Džim, jer si znao za to.

— Kao i vi oustalom, Hari — preseče ga maršal. — Momci su u Fordu, jer noćas niste želeli da imate svedoke u dvorištu. Lederer, koji vas je obavestio kada se ja vraćam, mogao je da ostane. Onaj momak, koji tvrdi da se zove Barn, ima dosta toga na savesti, tako da ste ga mogli

postaviti ovde. Moram priznati da ne rukuje loše puškom. Na žalost, malo se prevario u računu, jer je mislio da nisam pogoden. Ova ogrebotina na ruci je istina sasvim beznačajna ali za Barna to znači svakako konopac. Za onog koji ga je najmio i dao mu naređenje takođe!

Hari Bled je stajao kao okamenjen.

— Pa to je... To je sve besmislica, maršale! Šta ste to sve ispričali? Ništa ne shvatam! Lederer, reci mu da je u zabludi!

— Dobri Džim će se toga čuvati — umeša se maršal. — Jer u njegovom slučaju tek treba da se dokaže ono što je tek u vašem slučaju jasno: učešće u pokušaju ubistva. Žao mi je, Bled. Jedan od vaših rođaka već sedi u robijašnici. Izgleda, ne možete da se smirite sve dok i vaše ime ne bude zapisano crnim slovima u porodičnoj knjizi.

Hari Bled i Džim Lederer odvedeni su u zatvor. Međutim, ništa time nije postignuto. Nešto sa trgovcem u svakom slučaju nije bilo čisto ni u redu. U to nije bilo sumnje. No, zar uostalom nije uvek bivalo tako: Hari Bled je uvek bio umešan u neku mračnu priču i uvek imao razloga da strepi od maršala. Od njega se, međutim, nije mogla da izvuče ni jedna jedina reč, a na žalost ni od Lederera.

— Videćemo sutra šta ćemo dalje — rekao je maršal i pruži Džordžijancu ruku. — Veliko vam hvala, Dok, na svemu. Nadam se da vas narednih nekoliko meseci neću morati da molim za pomoć.

Kockar napusti maršalsku kancelariju. Pošao je koso preko ulice i uputio se prema hotelu.

Pre nego što je stigao do njega, iza stepenica, koje su vodile na trem, iskočiše dve prilike. Holidej je samo čuo kako su otkočili revolvere.

Situacija je bila paklena. Svaki drugi čovek ne bi mogao u ovom trenutku da savlada iznenađenje i strah. Bio bi nesposoban za bilo kakvu akciju i odbranu.

Međutim, ova dvojica probisveta nisu imala sreće. Naišla su na čoveka čije su reakcije bile munjevite. Pucao je na svoje neočekivane napadače, pre nego što su uspeali i da podignu koltove.

Holidej je stajao raskoračen uperenih revolvera, dok su tela dvojice razbojnika pala s treskom na tle.

Holidej se u jednom skoku našao na stepenicama i uperio oružje na lupeže. Međutim, ni jedan od njih se nije pomakao.

— Ustaj! — naredio je Džordžijanac.

Jedan od lupeža pokuša da se uspravi.

— Jao moja noga!

Maršal im se približavao, trčeći.

— Dok!

— Sve je u redu, Vajate — doviknu kockar, ne skidajući pogled sa razbojnika.

— Ustaj i ponesi svog prijatelja!

Razbojnik nije imao kud. Uspravo se ječeći i prebacio svog ranjenog druga preko ramena.

Holidej ih je razoružao.

— Napred, preko kod maršala!

Međutim, Vajat Erp se već stvorio tu.

— Izgleda kao da neko pošto pošto hoće da nas spreči da spavamo.

— Da, tako izgleda — uzvрати kockar i uđe u hotel.

Vajat Erp odvede razbojnika, koji je hramao, u kancelariju. Masterson je već bio na vratima.

— Hej, pa to je Vili Brak!

Razbojnik preblede.

— Zar ga poznajete, Bat? — upita maršal.

— Naravno. Igrao sam s njim poker kod Čarlija.

Brak spusti prijatelja na pod.

— A ovo je Greg Alberson — objašnjavao je zamenik, odmahujući glavom. — Šta li bi ovoj dvojici momaka? Zaposleni su dole u radionici eksera. Smatrao sam ih pristojnim ljudima.

Vajat je ćutke posmatrao Alberzona. Metak ga je samo okrznuo po glavi. Onesvestio se od udara glavom o zemlju.

Masterson skide šešir sa eksera.

— Idem po doktora Lorensa.

Doktor Lorensov ugled u gradu se posle uspešne operacije brzo učvrstio. Pacijenti su ga formalno opsedali, tako da je bio najtraženiji lekar u gradu.

Vajatov zamenik se prijatno iznenadio što ga nije našao u Ripervom baru, nego u njegovoj radnoj sobi. Odmah je pošao u maršalsku kancelariju i previo dvojicu radnika.

Masterson ih posle toga odvede u ćeliju. Doktor Lorens je hteo da pođe.

— Sačekajte me, doktore — reče Vajat. — Idem i ja s vama.

— Ostavite se toga, maršale. Večeras ste tek stigli kući.

— Šta mari! Svež vazduh može samo da mi prija.

Ispratio je lekara do kuće. Pružajući mu ruku, Lorens reče:

— Dobro je što ste se tako brzo vratili, maršale.

— Smatrate?

— Da, sutra su izbori za novog gradonačelnika.

— Tako je. Masterson me je obavestio.

— Šta kažete na Kelijevo bekstvo?

— Na to vam za sada ne mogu odgovoriti. Prvo moram da utvrdim da li je njegov nestanak uopšte bekstvo...

Vajat se oprostio od lekara i nastavio put. Iznenada zastade. Šta li mu je ono mali poštar javio telegramom? Mister Blek je ustreljen? Mister? Vajat se maši za džep. Izvukao je telegram, kresnuo šibicu i pročitao: gradonačelnik Blek...

Kako gradonačelnik? Kako je mali poštar došao na to da Bleku dâ titulu koju nije posedovao? Pošto je razmišljao nekoliko trenutaka uputio se prema pošti. Džim Smit je stanovao u dograđenom delu. Vajat se nekoliko minuta kasnije obreo pred naherenom kapijom i posmatrao začelje kuće. Sa tog mesta nije mogao da vidi prozore, ali je primećio da u zgradi još uvek gori svetlost. Vešto se prebacio preko ograde i obreo u dvorištu. Lagano se približavao kući. Uspeo je da čuje pisak ženski glas.

— Šta hoćeš, bedniče? Ako izustiš samo jednu jedinu reč, biće batina.

— Ja ne znam šta je tebi, Berta — čuo se zatim uplašeni poštarev glas kroz poluotvoren kuhinjski prozor. — Moram konačno da se dočepam neke crkavice. Poštanska kompanija će me ostaviti na cedilu, ako mi jednog lepog dana neki razbojnik

izbuši rupu u stomaku. I ti ćeš onda biti na cedilu.

— Nemoj samo da se pretvaraš da si zbog mene morao da se umešaš u te stvari, dragi moj!

— Ali, Berta, urazumi se! Moram nešto da preduzmem. Ovde ne zarađujem više od trideset pet dolara mesečno, a savijam leđa pod teškim džakovima. Prsti su mi se ukočili od stalnog piskaranja.

— Prokleti lupežu! — vikala je žena.

— Berta, preklinjem te!

— Zaveži! Šta hoćeš, kukavni čoveče? Da zaradiš šipku zlata, bacajući se maršalu na leđa.

— Berta!

— Sad ja govorim!

— Ne, sad ćeš da ućutiš, Berta.

Posle toga se čulo treskanje i lupanje, kao da je neka stolica prevrnutu, a onda je žena nastavila da govori:

— Vajat Erp je zakon. Shvati to, Džimi Smit, ili Li Hibarg, kako se, u stvari, zoveš!

— Ber... ta!

— Zaveži sada, inače ćeš dobiti još jedan šamar. Sad ja govorim, a ti ćeš da ćutiš.

Sa mesta na kome je stajao maršal je mogao da vidi šta se dešava u kuhinji.

Napred, odmah uz prozor, stajao je čovek koji je od pre dve godine postao poštari u Dodž Sitiju. Mali, oborenih ramena, upalog lica, vodnjikavih očiju. A u dnu kuhinje kraj štednjaka stajala je žena. Bila je visoka, krupna, ozbiljna lica i grubih ruku.

— Šta si opet to zakuvao, Džime? Dozvolio si da te u svoju mrežu uvu-

ku ljudi koji smišljaju neku podlost. Kako si samo mogao da dozvoliš da ti ono sa telegramom promakne?

— Šta ti, u stvari, hoćeš Berta? — pokušavao je da se izvuče čovečuljak. — Bat je to primio kao prijateljsku uslugu. Ni u šta nije posumnjao.

— On, nije, budala jedna! Naravno da nije, jer mu nisi tačno ponovio sadržinu telegrama. Međutim, maršalu ništa neće promaći. Ti ga izgleda još ne poznaješ!

— Ali Berta, on je dobio telegram i zaboravio na njega. Zar ozbiljno sumnjaš da će se i danas setiti njegove sadržine. Na tako ludu ideju si samo ti mogla da dođeš.

— Kažeš luda ideja! Reći ću ti nešto, dragi moj. Uverena sam da će se on toga setiti. Gradonačelnik Blek! Kakva budalaština. Taj čovek je više mrtav nego živ, a ti se usuđuješ da ga proizvedeš za gradonačelnika.

— Ali on će biti gradonačelnik, Berta. Moraćeš to da prihvatiš, htela ne htela. I ti, kao i mnogi drugi.

— Ah, znači i ja i maršal takođe, je li?

— I maršal takođe.

Na to gnevna žena baci tanjir na muža.

— Kako to govoriš sa mnom lupežu! Ti razbojnice, ti!

— Berta!

— Ćuti! Ti si jedan bedni razbojnik. Zar si dozvolio da te taj mračni tip, taj advokat, koji pošto poto želi da postane gradonačelnik, kupi za bednih pedeset dolara! Prodao si se za pedeset dolara!

— Tiše, Berta, tiše!

— Za pedeset bednih dolara si postao izdajica i lupež. Juda je to

učinio za sto srebrnjaka. Lupežu, mlakonjo...

— Berta, učiti konačno, neko može da čuje! Havermen uvek drži otvoren prozor, a tvoja vika odjekuje dvorištem.

— Moja vika — siktala je žena. — Lupežu! Usuđuješ se da sa mnom tako govoriš! Pedeset dolara su ti dakle dali da pošalješ taj prljavi telegram.

— Da ovaj, ovaj ne, ovaj ja.

— Dakle šta? Berta je bila uporna, stojeći podbočena ispred svog muža.

— Morao sam da se snalazim.

— Ša gradonačelnikom Blekom, je li?

— Da.

— Čemu, konačno, uopšte ta prevara?

— Prevara? Ali Berta ja, ja uopšte ne znam šta je to trebalo da znači.

— Tako, jadniče moj? Ne znaš šta to znači? E pa dobro, onda ću ti ja reći. Trebalo je maršala još izdaleka na to navići da grad ima novog gradonačelnika. Hteli su da ga stave pred svršen čin. Zbog čega? Jer bi u protivnom on već povukao crtu, ispod tog prljavog posla. Dan izbora je iznenada i neočekivano pomećen. Dakle, novi gradonačelnik je u vreme odašiljanja telegrama već trebalo da bude izabran. A prema tvom prljavom telegramu nosio je ime Blek.

— Ali dušo, ja u to nisam umešan. Potpisao sam telegram Batovim imenom.

— Znam. To još više pogoršava stvar. Jer ako Bat telegrafije, onda to mora da je istina. Maršal će u to poverovati. Ja, doduše, ovo sve govo-

rim na pamet. Pri tom još uvek ne razumem baš sasvim celu stvar. Blek treba za maršala da bude novi gradonačelnik, a Keli, njegov prijatelj, pljačkaš banke. I strelac iz zasede čak...

— Ali, Berta, zar ti sumnjaš da je on pucao na gra... na advokata.

— Sumnjam i te kako! Džon Keli je džentlmen od glave do pete i ispravan čovek, nesposoban za takvo delo. Ne, ne, dragi moj to je neko drugi, neko od tvojih mračnih tipova hteo pošto poto da odloži izbore do maršalovog dolaska. Na žalost, sva sumnja pala je na nesrećnog Kelija.

— Baš tako — trijumfovao je sada mali poštarić.

Pijas! Zalepila je svom mužu još jedan šamar.

— Propalice jedna! Šta ti hoćeš, bedna izdajice? Šta bi rekao na to kada bih se sada uputila do maršala i ispričala mu sve te prljavštine.

— Zar bi se usudila?

— Šta ja imam tu da se usudim? Pre tebe treba pitati kako si se usudio da se sa tim lupežima upuštaš.

— Suviše teška reč, Berta. Ja se ni u šta nisam upustio. Taj čovek je jednostavno došao u poštu. Rani je ga nikada još nisam video i ne bih ga mogao ponovo prepoznati. Sjahao je i odveo konja u senku. Kada je ušao u poštu imao je maramu preko lica. Nisam uspeo čak ni oči da mu vidim. Samo prsten sa ugraviranim slovom B.

— Sve si mi to sedam puta ispričao. Ne zanima me. A onih bednih pedeset dolara uzmi iz ormara i nosi ih iz kuće.

Maršal se okrete i napusti dvoriš-

te. Njegove slutnje su dakle bile osnovane. Išao je poprečnim ulicama i konačno, obišavši hotel, „Dodž“, izbio na glavnu ulicu.

Preko puta se samo nazirala jedva primetna silueta velikog magacina. Odmah levo nalazila se Mortonova kovačnica. Džonas Morton je još pre četrnaest godina otvorio tamo malu radionicu tako da mu niko nije mogao uzeti to mesto, kada je glavna ulica najzad dobila svoj konačan izgled. Bez obzira na to što je izgrađena železnica, zadržao je to mesto i imao lep pogled na reku. S druge strane, na neki način radionica je kvarila izgled ulice.

Vajat je bez nekog određenog cilja pošao prema radionici, što je ranije često činio kada bi noću krenuo u obilazak grada. Ispred šupa nalazile su se železničke šine, a odmah levo delovi kola, točkovi, rude. Maršal zastade kraj jednih malih kola, slomljenih pozadi na levoj strani. Kresnuo je šibicu i osvetlio dasku ispred sedišta. Na njoj je bilo ispisano: L. Karter, Dodž Siti. To su, dakle, bila kola koja su razbojnicima poslužila da uz malo dinamita skrenu pažnju okupljenih ljudi i opljačkaju banku.

Masterson ga je obavestio da su to kola starog Li Kartera, koji često radi prema narudžbinama koje dobija iz Simerona.

Karter! Vajat je pokušavao da se seti tog starog, pogrbljenog čoveka. Jedva ga je poznavao, samo iz viđenja. Sve u svemu je sa njim izmenjao do sada desetak reči.

Stanovao je preko, odmah uz Bledovu konjušnicu. Maršalu je sinulo. Bledova konjušnica! Sve se nekako vrtelo oko nje.

Vajat se uputi dalje prema južnoj strani magacina. Obišao je sopstveno dvorište, Bejkerov mlin i izbio na ulicu Bridž.

Prešao je na suprotnu stranu i obreo se pred Karterovim dvorištem bez kapije. Bilo je ispunjeno delovima kola, tako da je vladao neopisivi krš.

Možda je tako stajao nepun minut, kad iznenada začu šum iza svojih leđa.

Munjevito se okrenuo i već držao u ruci dugačak nož, ali ga je užasan udarac pogodio u sred glave. Snagom udarca odbačen je do zida kuće. Pri bleđoj svetlosti zvezda ugledao je pred sobom visokog čoveka, sa čije leve ruke je kapala krv. Čovek steže ruku na grudi i uzmače natrag.

Teško ošamućen, maršal je ležao naslonjen na zid. Podsvesno je izvukao revolver i drhtavom rukom ispalio dva metka. Snažan prasak prolomi se u tihoj noći. Za trenutak samo begunac je bio osvetljen vatrom iz revolvera.

Na uglu glavne ulice, gde se nalazila maršalska kancelarija, pojavio se čovek.

— Gazda!

Bio je to Masterson.

— Da — uzvрати mu čovek iz Misurija s mukom, još uvek teško ošamućen udarcem.

Zamenik je u nekoliko koraka bio kod njega. Uplašeno se trgao kada je na beloj maršalovoj košulji otkrio velike tamne mrlje.

— Vi ste ranjeni!

— Sumnjam, bio je to samo udarac nekim tupim predmetom.

— Ali, krvarite!

Sada Vajat pogleda niz sebe i pri-

meti na grudima i rukavu tamne mrlje.

— Srećom, ovo nije moja krv. Ranio sam napadača nožem.

Vraćajući se prema glavnoj ulici čuli su hitre korake koji su se približavali.

Maršal zastade, a Masterson izvuče revolver. Vajat mu spusti ruku na mišicu.

— Pustite, Bat. Poznajem te korake. To je Dok Holidej.

Bio je to doista Džordžijanac. Nije imao kaput, ni šešir. U obema rukama držao je revolvere i zadihano prišao.

— Vajat! Čuo sam vaše revolvere! Prokletstvo, vi ste ranjeni. Bat, držite moje oružje!

— Krv nije moja — objašnjavao je maršal. — Sasvim neočekivano ispred Karterovog dvorišta me je neko tresnuo po glavi. Uspeo sam još da izvučem nož i najverovatnije sam povredio napadača. Mislim da sam mu zakačio levu ruku.

Bat Masterson je sada sam sedeo napred u kancelariji a Dok Holidej u Vajatovoj sobi na ivici kreveta i menjao svom prijatelju obloge.

Maršal mu je u odlomcima ispričao šta je uspeo da čuje kroz prozor poštareve kuhinje.

— Rekao je da je to bio čovek sa maramom preko lica, koji je svog konja ostavio u senci i ušao u poštu. Nije uspeo čak ni oči da mu vidi.

Maršal je prekinuo u pola rečenice, a i Holidej je zastao kao ukopan.

— Sa sunca! — uzviknu kockar.

Vajat se naglo ispravi u postelji i istog časa razvuče lice od bola.

— Čoveče ja mora da sam spav-

vao. Upravo je hteo da se lupi po čelu, kad ga Holidej uhvati za ruku.

— Jeste li shvatili, Vajate?

— I te kako sam shvatio. Ako je čovek sklonio konja sa sunca u senku, on mora da je došao u sred dana.

— Tačno, a Bat mi je ispričao da je neko pucao na advokata predveče, kada se već spustio mrak.

— Tako je. Nego kako je taj čovek već u podne ili eventualno u rano popodne mogao da zna?

Vajat se ponovo zavalio na jastuk i zagledao u tavanicu.

— Prokletstvo, umoran sam kao pas. Bio sam umoran još u poštarevom dvorištu, inače bih se toga svakako setio. Umoru jedino mogu da pripišem to što nisam čuo napadača kad mi se prišunjao kod Karterovog dvorišta. Konačno, nije mogao da padne s neba.

— Možda je već stajao tamo i čekao na nas.

— U tom slučaju, Dok, morao je da zna da ću doći.

— Možda je znao. Strahovao od toga.

— Vi, dakle verujete da je Karter umešan u celu tu stvar?

— To je teško reći. U ovom trenutku smatram za najbolje da sada legnete i odspavate nekoliko sati. Sutra ćemo videti...

Holidej se vrati u hotel. Kada je zatvorio za sobom teška vrata, primetio je kako pored zida kraj stepenica promiče senka.

— Hej, ko je tamo? — upita kockar i otkoči revolver.

Na svoje veliko iznenađenje čuo je glas En Keli.

— To sam ja, mister Holidej.

Oklevajući, izašla je u predvorje.

Držala je veliku putnu torbu u ruci.

— Gospođice Keli? Hteli ste da otputujete?

Kockar vrati svoje revolvere u opasač i pride lepoj ćerki nestalog vlasnika hotela. En Keli obori glavu.

— Da, Dok, htela sam da odem.

— Ali ja vas ne shvatam. Zbog čega?

— Zbog toga što ne mogu više ovo da podnosim. Ljudi me gledaju kao da sam razbojnik. Otac nije smeo to da mi učini.

— Ali, En ne verujete valjda ozbiljno da je vaš otac umešan u pljačku banke ili da je možda pucao na advokata Bleka?

— Ne, ja u to ne verujem, Dok. Međutim, nije smeo da ode.

— Možda je bio tako poražen i tako očajan da u tom trenutku nije video drugi put. Vratit će se on.

— Ne, Dok Holidej. To neće.

— Šta ste hteli time da kažete?

— Da se više neće vratiti. On je sigurno nešto učinio, podigao ruku na sebe!

Počela je da jeca. Ova, inače tako vesela, vedra i samouverena devojka, bila je na kraju svojih snaga.

— On je sigurno učinio nešto sebi, Dok, sigurna sam. U protivnom ne bi tako dugo ostao. Odjahaću još jednom sada do crvenog jezera i špi-lja, a onda ću ujutru vozom na istok.

Čekali su neko vreme. Gorela je samo jedna lampa, tako da je veliko predvorje bilo oskudno osveteljeno. Holidej nije mogao sasvim jasno da razabere devojčino lice.

— Kuda ste to naumili, En? — upitao je tiho.

— Ne znam ni sama.

— Koliko se sećam, vaš otac mi je pričao da više nemate rođaka.

— To je tačno. Ne poznajemo nikog.

— U tom slučaju treba da ostanete ovde. Ovde bar imate prijatelje i dobre poznanike.

— Prijatelje?

Kockar podiže obrvu.

— U redu, kako vi kažete, gospođice En. Ja sam, naime, do sada verovao da maršala i mene smatrate prijateljima svoje porodice.

Devojka se zbunjeno trže.

— Nisam tako mislila! Ah, Dok, ja sam tako očajna. Molim vas, shvatite me. Ako me vi ne razumete, niko me neće razumeti. U stvari, ja sam ovde vas iščekivala. Malopre sam bila ispred vaših vrata da vam kažem do viđenja i da vas zamolim da malo pripazite na hotel, a i eventualno pomognete da se ova paklena stvar raščisti. Međutim, vrata su bila samo prislonjena. Šešir vam je ležao na podu, a vas nije bilo.

— Ostanite ovde gospođice Keli — uzvratilo je Holidej mirno. — Maršal je ovde. Pre jednog sata otkrio je nešto dosta zanimljivo što bi vašem ocu verovatno pomoglo.

— Ah, da je samo maršal ovde bio, ništa od svega toga se ne bi ni dogodilo. Međutim, u gradu su se okupili neki ljudi koji svim silama hoće da unište oca. U istinu ne znam zbog čega. Blekove pristalice su zakazale izbore za sutra.

— Neka samo biraju. Da neće možda da izaberu za gradonačelnika čoveka koji lebdi između života i smrti?

En umorno klimnu glavom i promrsi.

— Veliko vam hvala, Dok i laku noć.

— Laku noć, gospođice En.

*
*

Niko nije tačno znao ko je stavio točkove u pokret, tek mesni list „Dodž kurir” je sledećeg jutra krupnim slovima obaveštavao da će se tog dana birati novi gradonačelnik. U jednom članku žučno je napadan dotadašnji gradonačelnik Džon Keli. Pisac je tvrdio da je ako je nedužan, morao da ostane u gradu. Konačno, svako ko beži sigurno se oseća krivim. U tom članku nesrećni Keli je osumnjičen da je pucao na svog protivkandidata, advokata Bleka. U članku je bilo mnogo pohvalnih reči o teško ranjenom čoveku kome su izmakle šanse da bude izabran za gradonačelnika. Međutim, prema njemu bi trebalo biti fer i u najmanju ruku mu ukazati čast koja mu pripada. Ceo članak, zapravo onaj deo u kome je govoreno o ranjenom Bleku, bio je prilično neodređen. Ali u svakom slučaju tako nešto sastavljen da stvori zlu krv u srcima onih koji su sve do sada, u stvari, bili na strani Džona Kelija.

Vajat Erp se probudio negde oko osam sati. Holidej je stajao na vratima maršalove sobe. Držao je novine u rukama. Majk Džekins, najmlađi pomoćnik, pojavio se na vratima noseći šolju tople kafe.

— Nemate, nadam se, ništa protiv, gazda?

— Naravno da nemam. Molim vas i za Doka jednu.

— Ol rajt, gazda.

— Da li se moj brat probudio?

Na to pitanje je umesto pomoćnika odgovorio Holidej.

— Virdž? On je još pre jednog sata bio kod mene i rekao mi da ne bi bilo loše da navratim kod vas. Upravo se vraćao iz Merovina.

— Iz Merovina?

— Da. Kada je u pet sati smenio Mastersona na straži, ovaj mu je ispričao šta ste u toku noći doživeli. Odmah je rano ujutru otišao kod Kartera u posetu. Karterova žena mu je rekla da je još od prekjuche u Merovinu.

— I Virdž je to odmah hteo da utvrdi?

— Tačno.

— I?

— Karter nije bio u Merovinu.

Maršal protrlja lice.

— Grom i pakao, još uvek mi bruj u glavi. A ovde u gradu se svašta dešava.

— Boga mi, Vajat, svašta. Najlude od svega je što grad baš danas počinje da bira novog gradonačelnika.

— Jesu li svi poludeli?

— Izgleda mi. Baš bih voleo da znam koliko su Blekove pristalice platile za ovaj članak.

Vajat je prelistao novine. One su pripadale Džimu Džemsonu, nekadašnjem oficiru Unije, čoveku koji je uvek bio za red i pravičnost.

— Navratićemo malo do Džemsona da ga posetim.

Holidej priđe prozoru i pogleda u dvorište gde su dva pomoćnika timarila konje.

— Kada bi bar advokat bio pri

svestil! On je ključna ličnost. Sve se vrti oko njega, a on čuti jer ne može da govori.

— Jeste li već bili kod njega?

Kockar odmahnu glavom.

— Voleo bih da tamo odem sa vama...

Četvrt sata kasnije maršal se umio, obrijao i napustio zajedno sa Holidejem kancelariju. Sunce je već obasjavalo ulice. Jara je lebdela između kuća.

Dva prijatelja su se uputila do „Long brenč” saluna da pozdrave vlasnika, koji je stajao na vratima, a onda nastavili dalje i odgovorili na pozdrave ostalih trgovaca i poslovnih ljudi. Išli su prema velikoj kući advokata Bleka, koja se nalazila na zapadnom delu glavne ulice, gde je već bila nastanjena s obe strane.

Vajat Erp stupi na trem, a za njim odmah i Dok Holidej. Dočekao ih je sveštenik.

— Dobro jutro, maršale. Baš dobro što ste došli.

— Zar mu nije bolje?

Časni otac odmahnu glavom, pa tek onda primeti kockara.

— Dok Holidej! Dragi bože, da ste vi bar bili ovde! Možda bi mu bilo bolje. Doktor Lorens je, naravno, učinio ono što je mogao.

Stara sedokosa žena, koja je vodila advokatu domaćinstvo, uvede ih u zamračenu bolesničku sobu.

Posetioци su morali prvo da naviknu na mrak. Tek nekoliko trenutaka kasnije uspeali su da razaznaju krupnu advokatovu priliku na snežno beloj postelji. Lice mu je bilo upalo i žučkastosivo. Oči su mu bile zatvorene.

Dok Holidej priđe postelji i naže se nad napomičnog čoveka. Pažljivo mu je osluškivao disanje, a onda podigao kapak.

— Vazduh je ovde očajan — rekao je konačno. To je izgovorio spontano što je domaćicu uvredilo. Ljutito je kazala:

— Treba da leži u mraku. Tako su naredili doktor Lorens i doktor Džilbert.

— To svakako, gospodo, ali ga zbog toga ne morate ugušiti — uzvratila joj Džordžijanac.

Vajat priđe prozorima, koji su gledali na dvorište i otvori ih. U sobu prodre svež vazduh.

U to su se otvorila vrata.

Dva prijatelja se okretoše i ugledaše na njima čoveka srednjeg rasta. Nosio je crno odelo, naočari u zlatnim okvirima i crnu torbu. Lice mu je bilo mršavo i ozbiljno. Delovao je kao čovek sa kojim nije lako izaći na kraj.

— Ja sam general Armstrong — rekao je hrapavim glasom.

Maršal ga pogleda ispitivački. Da, upravo to ukočeno uspravno držanje, oštre hladne crte, sve je ukazivalo na to da je čovek doista nekadašnji oficir.

— Dolazim iz Topeke. Šalje me guverner.

— O! — ote se maršalu!

General Armstrong je obojicu odmeravao. Onda je otkrio zvezdu na kaputu čoveka iz Misurija.

— Jeste li vi maršal Erp?

— Da.

Armstrong pogleda u pravcu Holideja.

— A, ovo, to je lekar?

— Jeste i on je lekar — uzvratila maršal. — Ime mu je Holidej.

Pri pomenu ovog imena nekadašnji general se trže.

— Dok Holidej?

Kockar je stajao pred njim uspravljen i samo ga jednom letimično pogledao, a onda se obratio maršalu:

— Hteo bih da govorim sa doktorom Lorensom.

— U redu, Dok.

Holidej napusti sobu. Na to vladin čovek zapovednički pogleda staru domaćicu i ova bez reči izađe.

General Armstrong sputis svoj šešer i torbu na stolicu. Dok je to činio, nije ispuštao maršala iz vida.

— Vi ste, dakle, Vajat Erp. Veoma interesantno. Mnogo sam slušao o vama. I o Doku Holideju takođe. Moji mali rođaci igraju se u dvorištu drvenim revolverima i strelama Vajata Erpa i Dok Holideja. Za trenutak mu je oko usana zaigrao jedva primetan osmeh. — Ja radim kod guvernera. Sigurno ste već čuli moje ime.

— Ne, na žalost, nisam.

— Ne mari. Mene je guverner lično poslao ovamo da ispitam stvar.

— Tako? — začuđeno uzviknu maršal.

— Da. Taj slučaj interesuje najviše krugove. Vi u meni treba da gledate u izvesnom smislu visokog oficira, dakle pretpostavljenog.

Maršal se nasmeja.

— Nemam nameru da ovde u prisustvu na smrt bolesnog čoveka raspravljam sa vama, ali jedan pokrajinski maršal, SAD maršal nema pretpostavljenog. On odgovara jedino samom sebi i zakonu naravno.

General steže usne.

— U ovom posebnom slučaju je

drugačije. Vi treba za sve meni da se obraćate, Erp i...

— Trenutak samo, mister Armstrong! Zamolio bih vas da izađete sa mnom u hodnik.

— Ne — prosikta general tvrdo-glavo. — Ja sam taj koji naređuje i mi ostajemo ovde.

— Meni nema ko šta da naređuje — uzvрати mu maršal sasvim mirno.

— Ne pada mi na pamet da glasnim razgovorom uznemiravam bolesnika i otežavam njegovo stanje. Zbogom, mister Armstrong.

— Ja sam general, Erp. Shvatate li ja... — vikao je Armstrong za njim.

Čovek iz Misurija je, međutim, već bio napolju. General je prema tome bio prinuđen da krene za njim. Stigao je Erpa na dnu hodnika i uhvatio ga za mišicu.

— Ostavite me, molim vas — rekao je maršal, a oči su mu sevale.

General je osetio Erpovo raspoloženje i trgao ruku.

— Bar me saslušajte, maršale.

— Zašto da ne, mister? Ukoliko se budete potrudili da sa mnom govorite drugačije, pristojnim, umerenim tonom.

— Neću dodzvoliti da mi se naređuje kojim tonom razgovaram sa svojim potčinjenima.

Oči čoveka iz Misurija ponovo su opasno sevnule.

— Mister Armstrong, zahtevam od vas da me ne zadržavate više. Ako mi se budete obratili na takav jedan nepristojan način, dobićete i odgovarajući odgovor. Osim toga, guverneru ću uputiti telegram u kome neću kriti svoje iznenađenje što mi šalje tako arogantnog i nepristojnog glasnika.

Rekavši to, Vajat, se okrenuo.

— Glasnika — besneo je general iza njegovih leđa. — Vi ćete me tek upoznati, čoveče...

Mahao je po vazduhu rukama i naleteo na Doka Holideja, koji je upravo izašao iz radne sobe advokata Bleka.

— Ne tako naglo, generale. Smatram da ni za vas ne bi bila posebna radost da sa svoje strane upoznate maršala. Ume da bude prilično neprijatan, pogotovu ako se radi o posebnim životinjskim vrstama koje ne trpi.

— Šta to treba da znači, Holidej? — grmeo je general. — Na koje životinje ste mislili?

Kockar pogleda generala pravo u oči. Lice mu je bilo kao isklesano od granita, a oči ledene:

— Mister Armstrong, možda bi trebalo da se slatko nasmejem na vaš račun. No ovo nije trenutak za smejanje, a ni ja nisam najbolje volje.

Iz advokatove radne sobe je u tom trenutku izašao doktor Lorens. Proveo je noć na kauču. Pošto je smatrao da je Blek u vrlo teškom stanju, nije napuštao njegovu kuću ni preko noći.

Oba lekara stajala su kraj Blekove postelje. Lorens je tačno obavestio kolegu gde se metak nalazio.

— Da budem sasvim iskren, nisam više imao nikakvu nadu. Ono što je najgore, smatram da sam ga ja dokusurio, jer nisam uspeo da iz prve izvučem metak. Može biti da sam ga ja baš samom operacijom smrtno povredio.

Holidej odmahnu glavom.

— To je nemoguće. Da ste ga po-

vredili prilikom operacije, bio bi već odavno mrtav. Osim toga ne mislim da je metak bio baš tako blizu srca, kao što ste Džilbert i vi kazali. Ne bi mogao da preživi.

— Vraški je žilav i otporan.

— Bez obzira, doktore Lorens. Nalazim da je njegovo stanje veoma ozbiljno, ali nipošto beznadežno. Njemu je pre svega potreban svež vazduh. Pored toga, ne bih dozvolio da ga bilo ko posećuje. Sveštenik je, na primer, veoma drag čovek i dobromerčan, ali ako već hoće da pomogne ranjeniku, neka sedi u crkvi i moli se za njega. I ova žena, koja se stalno muva ovuda! Trebalo bi da ulazi samo onda kada je to doista neophodno. Najvažnije je, međutim, držati što dalje larmadžije i napasnike, kao što je ovaj general, na primer.

— Slažem se svama Holidej, ali objasnite to ljudima ako možete.

— I hoću, ne brinite!

Holidej je sve to objasnio domaćici, koju je našao u dnevnoj sobi advokata. Pošto se tamo zatekao i general, ni on nije mogao da prećuje.

Holidej je napustio Blekovu radnu sobu tačno u onom trenutku, u kome je još jedan posetilac ušao u hodnik. Holidej ga je poznavao. Bio je to Edvard Pek, bogati mlinar, vlasnik ranča goveda i dveju živinarskih farmi. Bio je jedan od najbogatijih ljudi u pokrajini i imao u Dodžu veliku kuću. Svako u gradu je znao da je Pek jedan od zagriženih pristalica advokata Bleka i da se bori da ovaj dobije mesto gradonačelnika.

Mrzovoljno je odmerio Džordžijanca.

— Ko je vas zvao, Holidej? Ja sam izričito naredio da doktor Lorens čuva bolesnika.

General oseti da je počeo da duva povoljniji vetar. Odmah je to i iskoristio.

— Moje ime je Armstrong, mister! Ja sam doputovao ovamo u Dodž zbog Džona Bleka. Guverner se interesuje za njega. Blek je političar.

Holidej napusti advokatovu kuću. Kada je došao u maršalsku kancelariju, Vajata Erpa tamo više nije bilo.

— Maršal je u Karterovom dvorištu — rekao mu je mladi Džekins.

Holidej zahvali i uputi se za prijateljem.

Zatekao ga je kako stoji ispred male, oronule žene i razgovara. Kockar je ostao na ulazu u dvorište. Stajao je gotovo na istom mestu, na kome je prethodne noći maršal stajao kada je dobio snažan udarac po glavi.

Holidej iznenada ču negde iznad glave šum. Neko je otvarao prozor. Okrenuo se u pravcu iz koga je šum dolazio i spazio uplašeno lice mladica.

Kockar pogleda oko sebe. Do stepeništa koje vode u kuću bilo je bar šest jardi. Čovek koji je napao maršala nije mogao odatle da dođe.

A kroz prozor!

Najverovatnije je skočio kroz prozor, pa ga zbog toga maršal nije ni čuo. Kockar pohita prema stepenicama i naglo otvori vrata kuće.

Zatekao je mladica iza vrata.

— Šta... hoćete vi?

Holidej ga hladno odmeri od glave do pete.

— Lepo mestašće tamo gore na prozoru.

Mladić uzmače jedan korak unazad.

— Ostani gde si, momče — upozori ga kockar tiho. — Tako, a sada lepo podigni ruke.

— Nikada.

U magnovenju se u Holidejevoj ruci stvori revolver. Dugačkim hodnikom se začu preteće škljocanje. Tek tada mladić podiže ruke u visinu ramena. Kockarev pogled ostao je prikovan za mladicevu levu ruku, uvi-jenu u sivu lanenu krpu.

— Vi tek tako ulazite ljudima u kuću i pretite im revolverom, Dok Holidej — negodovao je krupan mladić. — Baš sam radoznao šta će maršal na to reći.

— I ja sam takođe. Maršale! — odjeknu oštar kockarev glas.

Vajat Erp je stajao još uvek u dvorištu i razgovarao sa ženom. Naglo je okrenuo glavu.

Holidej je u međuvremenu stigao sa mladiceom do prozora i pripremio mu.

— Iskači sada!

Mladić je, međutim, stajao kao ukopan. Holidej ga munu drškom revolvera u rebra.

— Skači ili se oprostite s majkom.

Nije imao kud. Iskočio je i na drh-tavim nogama stajao ispred kuće.

Holidej pogleda kroz prozor.

— Kako vam se to dopada, maršale?

Vajat Erp pogleda prema prozoru i odmah shvati.

— Zar nema lep zavoj na ruci?

— doviknu Holidej.

Na to mladić počeo da beži kao gonjena zver preko dvorišta. Vajat

Erp se u dva skoka stvorio ispred nje ga i preseče mu put. Pošto se sve dogodilo u magnovenju, naleteli su svom žestinom jedan na drugoga.

Žena je počela da kuka i pohitala da pomogne svom jedincu da se izvuče između sanduka gde je bio upao.

— Ustaj, momče — naredio mu je maršal.

— To je moj sin Ernest.

— Mislio sam da je tako, gospođo Karter. To je čovek koji me je prošle noći napao i onesvestio komadom drveta. Međutim, uspeo sam da ga obeležim.

Prišao je mladiću i naglo skinuo s ruke prljavi zavoj.

Ernest Karter je samrtnički bleđ gledao u svoju majku a onda uzviknuo:

— Učini nešto zaboga! On je ocu za petama i sve će nas odvesti na vešala.

— Sine, moj sine — kukala je žena i bacila se pred njim na kolena. — Šta su ti to učinili?

Virdž proviri u dvorište. Vajat je samo primetio njegovu senku i ne okrećući se doviknuo mu:

— Dokopaj ga, Virg i stavi sa ostalima u buvaru.

— Mister Erp — preklinjala je uplakana žena. — Molim vas! On je to učinio iz očajanja, jer je mislio da gonite njegovog oca.

Holidej je napustio mesto na prozoru i izlazeći iz kuće slučajno provirio kroz poluotvorena vrata u kuhinju. Istog časa zastao je kao ukopan.

Kraj velike peći, u mračnom uglu, sedeo je čovek koji je daleko više ličio na skelet nego na živo biće.

Pre nego što se Holidej pribrao, skelet od čoveka podiže levu ruku. Kockaru se činilo da čuje kako mu kosti zveckaju.

— Pridite bliže — rekao je glasom koji kao da je dolazio iz zemlje. Holidej priđe bliže i skide šešir.

— Vi ste Dok Holidej, zar ne?

— Da. A ko ste vi, mister?

— Ja sam Oven Karter, Liove de-
da.

— Zar se mladić zove Li?

— Ne, nego mladićev otac.

Rekavši to, starac se isceri, a onda opet naglo uozbilji.

— Vi tražite mog sina?

— Da, čini mi se da bi maršal hteo s njim da govori.

Starac klimnu glavom.

— Znate, meni je sto tri godine, ali nikada do sada nisam učinio nešto neispravno. Nije ni Li. Ja mislim da se on boji. Kada je momak došao noćas i saopštio da je video maršala kraj slomljenih kola, Li je ustao i otišao. Ja sam mu rekao neka ostane i sačeka da se sve raspravi i izađe na videlo. Međutim, mladi ljudi nemaju strpljenja.

— Znate li, možda, kuda je otišao?

— Naravno da znam, Dok. Samo vam neću reći. Ne mogu tek tako da izdam svog sina.

U hodniku su se čuli koraci. Vajat Erp stupi u kuhinju, a za njim gospođa Karter.

— Dedo, šta si to opet pričao? Taj stari samo brblja besmislice. Baš mi on predstavlja veliki teret. Kada bi dragi bog...

Maršal je grubo prekide.

— Raduje me, mister Karter, što vas ponovo vidim. Čini mi se da se

nismo videli već sedam ili osam godina.

Sa žaljenjem je pogledao ovu ruinu od čoveka, najstarijeg građanina Dodž Sitija, a možda i pokrajine Ford. Kada se porodica Karter doselila u Dodž Siti, imao je već preko devedeset godina.

— Daću ti komad duvana za žvakanje, deda a onda ćeš se smiriti i zaspati — rekla je žena.

Starac, međutim, steže naslon od stolice tako snažno da su mu zglobovi pobeledi.

— Neću da uzmem duvan i neću da ćutim, Suzan. Maršal traži tvog muža. Li greši verujući da je rešenje u tome što će da pobjegne. Dali su mu dvadeset dolara za kola. Zato da na ta kola mogu da vežu štapiće dinamita i potpale ih.

— Deda! — uzviknu žena drhtavim glasom.

— Ne, Suzan, neću da ćutim. Kada ćemo dospeti ako se sve dublje i dublje uvlačimo u tu prljavu stvar? On je pobjegao maršale sa kolima i Kelijem.

Na to se žena ustremi na stranca i grubo ga gurnu u stolicu, pokušavajući da mu šakom zatvori usta.

Maršal je skočio za njom i naglo je povukao. Nesrećni starac je jedva hvatao vazduh. Nije mogao da govori. Holidej mu pritrča.

— Prokletstvo, potreban mu je jedan viski!

Vajat Erp je izašao i samo trenutak kasnije se vratio noseći bocu viskija. Zastao je na vratima kao ukopan. Holidej je čučao kraj starčevog tela, koje je sada bilo na podu.

Stari Karter je bio mrtav.

— On je ispio sa stolice — vikala je žena, pravdajući se. — Doktor Holidej je svedok. Niko mu ništa nije učinio, maršale. Niko. Bio je u pravu. Sve dublje i dublje se uvlačimo u nevolje.

Holidej se uspravi. Ubrzo su dva prijatelja napustila Karterovu kuću. Pošto su izašli na čist vazduh, Holidej duboko udahnu.

— Bio je to srećni udar i sreća za ubogog đavola. Kakva sreća za mene što neću doživeti tako duboku starost.

— Kada bih samo mogao da znam šta je to hteo da kaže o Keliju.

Glavnom ulicom je upravo Eduard Pek vozio svoju drečeću obojenu dvokolicu. Kada je primetio dvojicu prijatelja, zaustavio je konje i zamahnuo korbačem kako bi skrenuo pažnju na sebe. Pošto mu to nije uspelo, uzviknuo je:

— Vi ste učinili grešku, Erp. General Armstrong će vas potisnuti.

Na to čovek iz Misurija energično priđe kočiji.

— Da li ste to nešto rekli, Pek?

Farmer još uvek nije osećao da se nalazi u opasnosti. Nije bio vičan čitanju iz pogleda.

— Da, Erp — nastavio je. — Rekao sam vam da ste natrčali na pogrešnu osobu. General Armstrong je moćan čovek. Uništiće vas. Konačno će vas neko uništiti. Vas, proketo, uobraženog čoveka, prijatelja razbojnika Kelija. Veliki šerif!

Bio je to kratak, nevidljiv trzaj. Maršal je uhvatio farmera za čizmu i naglo ga svukao s kola. U sledećem trenutku bogati Pak je ležao u prašini.

Brzo je skočio na noge i uz psov-

ke se ustremio na maršala. Naravno, Erp je očekivao ovakvu reakciju. Pogodio ga je pesnicom u pleksus tako da je Pek ostao neko vreme da mirno leži na zemlji.

Holidej je tužno odmahivao glavom.

— Baš je gorak vaš kleb, Vajate. Svaki praznogalvi kokošar smatra da može da nasrće na vas kao na derana.

— Pustite, Blek ih je sve nahuškao.

— Zar otmeni advokat?

— A ko bi drugi? U vlasniku konjušnice našao je svog odanog vazala. Svi ostali, za koje je Keli bio suviše čistunac, da se tako izrazim, ubrzo su se obreli u istom krugu. Samo mi jedno nije jasno, a to je ko je pucao na Bleka. No iščeprkaću to već.

Iz ulice Bridž naišao je jahač i zastao ispred Long Brenč saluna. Sjahao je, prebacio uzde preko prečke i stupio na trem. Zastao je na trenutak i posmatrao grupu u glavnoj ulici.

Bio je visok, vitak, odeven u elegantno svetlosmeđe, lako odelo. Čizme su mu blistale. Sve na njemu od glave do pete uključujući i opasač sa revolverom kalibra 38. izgledalo je kao da je sača izišlo iz radnje.

Maršalov pogled počivao je na desnoj ruci čoveka, na zlatnom prstenu sa crnim kamenom.

— Lešinar dolazi uvek u pravom trenutku — procedi Holidej kroz zube.

Bio je to Lajonal Bilinger, sin najvećeg odgajivača goveda u pokraji-

ni. Posedovali su preko sedamnaest hiljada goveda, što je u zapadnom Kansasu predstavljalo ogromno bogatstvo.

— Pogledajte malo prsten na njegovoj desnoj ruci — upozori Vajat svog prijatelja.

— Crni prsten na kojem vrlo verovatno stoji slovo B.

Maršal se lagano uputi prema Bilingeru, a Holidej je nastavio u pravcu hotela.

— Helo, Lin!

Sin bogatog rančera je imao neprijatan, maslinasti ten i zelenkaste oči.

— Helo, maršale. Izgleda da ste opet morali nekog od građana da batinama dozivate u red — rekao je, ironično posmatrajući krupnog farmera, koji je upravo ustajao sa zemlje i psujući otresao prašinu.

— Šta, i vi ste došli u grad na izbore? — pitao je Vajat, praveći se da nije čuo šta mu Bilinger govori.

— Da, pretpostavljam da nemate ništa protiv. Moja majka i sestra stanuju ovde u gradu, a i ja znatan deo vremena ovde provodim. Prema tome, kao građanin Dodža, imam verovatno pravo glasa.

— To ne odgovora baš sasvim — tina, Lin, ali što se mene tiče nema ništa protiv.

Duboka bora urezala se između obrva mladog čoveka.

— Kako nije istina?

— Tako, što gotovo nikad niste u Dodžu. A kad jeste, onda ste u krčmi. Kada bi svako ko navraća ovamo u krčmu trebalo da se smatra građaninom Dodž Sitija, imali bismo na hiljade birača.

— Vi ste opasan lisac, maršale. Vas se treba čuvati.

— Ako ima zbog čega, onda sva-kako. Nego imate lep prsten, Lin.

Sin bogatog rančera još više na-bra obrve.

— Šta sad to znači?

Vajat ga je oštro odmeravao, ne odgovarajući. Bilingeru posta ne-prijatno.

— Šta vam se ne sviđa na tom prstenu?

— Meni se ne sviđa koješta na čoveku koji nosi takav prsten, a u sred bela dana upada u poštu pok-rivena lica kao razbojnik i predaje telegram pod tuđim imenom. Da stvar bude još gora, u sred podneva javlja da će čovek, koga naziva gra-donačelnikom, uveče biti ustreljen.

— Samrtničko bledilo razlilo se po licu bogataškog sina. On je bio čovek koji je maskiran predao teleg-ram. Nije smatrao mogućim da će ga ikada neko otkriti. Sa maskom pre-ko lica i u običnom kaubojskom ode-lu ličio je konačno na hiljade dru-gih. U ovom trenutku mučilo ga je više pitanja. Da li ga je odao prsten ili ga je možda Vajat Erp motrio. Kako bilo da bilo, Lajonel Bilinger se u ovom trenutku osećao uhvaće-nim i prozrenim. Spopao ga je ne-moćan gnev.

— Pseto! — procedio je kroz zu-be i ustremio se na čuvara zakona.

Čak je i Vajat Erp bio do te mere iznenađen, da se sapleo i pao.

Bilinger je to hteo da iskoristi i ustremio se na maršala. Nastala je žestoka tuča u kojoj je neiskusniji bogataški sin izvukao deblji kraj. Dizao se na sve četiri iz prašine.

— Virdž — doviknu maršal.

Maršalov stariji brat izađe kroz kapiju na glavnu ulicu i pohita pre-ma sredini.

— To je Lajonel Bilinger, čovek koji je pod Mastersonovim imenom predao telegram. U zatvor s njim.

Pek je za to vreme stajao pored svoje kočije i netremice je posmatrao maršala.

— Ako nameravate sada mene da zatvorite. Erp, onda...

— Šta onda, Pek? — prekide ga maršal oštro.

— Ja imam prijatelje!

— U to uopšte ne sumnjam. Lju-di, kao što ste vi, uvek imaju prija-telje. Sami su jedino na putu za ve-šala.

Rekavši to, okrenuo je farmeru le-đa i pošao dalje ulicom. Išao je pre-ma siromašnom naselju kraj reke. Često je dosada morao baš tamo da traga za nekim razbojnikom. Gotovo svi stanovnici ovog naselja bili su unapred neraspoloženi prema njemu i svim ostalim čuvarima zakona.

Dok je hodao strmom ulicom, ljudi su provirivali iz svojih koliba kao pacovi iz rupa. Bila je to u pravom smislu te reči razbojničko naselje. Naselje lopova, njihovih jataka i po-magača.

Glas da je maršal u naselju širio se kao požar. Gotovo na kraju nase-lja, nešto dalje od uličice, nalazila se mala čista kuća na čijem prozoru su cvetale gardenije, a vrt bio ogra-đen i lepo uređen. Na vratima je stajao sedokosi čovek izuzetno krup-nih očiju. Nosio je crne pantalone i sivu košulju. Kada je video marša-la, nesvesno je izvukao ruke iz džepova.

— Helo, oče!

Sergej Ahmanov je bio Rus po poreklu. Tridesetih godina studirao je u Nemačkoj teologiju u želji da postane misionar u dalekoj, tada još divljoj Americi. U njegov život ušla je jedna žena i poremetila mu sve planove. Ahmanov je zbog jedne igračice, na koju je slučajno naišao, odustao od namerе da postane misionar. Tri godine kasnije igračica ga je napustila uništivši mu i ugled i život. Posle toga tumačio je po dalekom zapadu, pio i kockao se i držao propovedi ljudima koji su bili još siromašniji od njega i divili se njegovoj učenosti i rečitosti.

Pre nekoliko godina zaustavio se u ovom siromašnom naselju uz Dodž Siti. Svi su ga zvali ocem i uživao je priličan ugled. Čak je i maršal sa njim postupao daleko ljubaznije i strpljivije nego s nekom pijanom skitnicom.

— Mogu li na trenutak da uđem kod vas u kuću, oče?

— Neka vas bog blagoslovi u mom domu — uzvрати ljubazno sedokosi čovek, namigujući iza maršalovih leđa debeloj ridokosoj ženi, koja je vodila dvoje male dece.

Čovek iz Misurija zastao je na vratima.

— Zar nećete da uđete u sobu maršale? Predahnite na trenutak, kao što je gospod rekao. Nikome nije rečeno da nešto protiv gospodnje...

Maršal nestrpljivo prekide Ahmanovu propoved.

— Samo jedno pitanje oče: znate li nešto o Keliju?

— O Keliju?

— Da, o Keliju!

— To je baš čudno pitanje...

— Na koje bi bilo najbolje da odgovorite sa da ili ne.

— Kada bi to bilo tako lako.

— Dakle, moraćete izgleda da odgovorite sa da.

Ahmanov sklopi ruke.

— Vi ste vrlo prepređeni, maršale i sa vama čovek mora da bude krajnje oprezan.

— On je odveden, oče.

— Ako to znate, zašto dolazite k meni?

— Karter je učestvovao u tome.

— Nije mi poznato.

— Ali sigurno znate kuda je odveden.

— Jedino svevišnji zna sve. I pre svega zna bolje — pokušao je da se izvuče nabeđeni sveštenik.

Na to maršal izvadi srebrnjak iz džepa i počeo da ga glača.

— Vi imate sada dve mogućnosti, oče, kao što i ovaj novac ima dve strane. Reći ćete mi gde se Keli nalazi ili ću vas strpati u zatvor.

Ahmanov se kiselo nasmeja.

— Zato bi trebalo da imate razlog.

— Imam ih bar pet, oče. Nadrilekarstvo, nedozvoljeno lečenje dece ovde u naselju, prodaja sumnjivih čajeva, nedozvoljeno uzimanje novaca od lakovernih ljudi, izazivanje masovne histerije prodajom takozvanog zvezdanog praha, to jest razgovora sa zvezdama.

Ahmanovo lice postalo je tvrdo.

— To su četiri razloga. Koji bi mogao biti peti?

— Prikrivanje zločina, a možda čak i saučešništvo. Mislim na otmicu gradonačelnika Kelija. Nije isključena mogućnost saučešništva u pokušaju ubistva advokata Bleka.

Sve četiri navedene krivice ostavili su Ahmanova krajnje ravnodušnim. Međutim, sada je uplašeno ustuknuo.

— Šta ste kazali — uzviknuo je gotovo izbezumljeno. — Ne mislite to valjda ozbiljno?

Suviše je poštovao maršala da bi posumnjao da je ovaj čuveni čuvar zakona hteo da se našali i prazno preti.

— Govorite oče i to brzo. Nemam vremena.

— Da, da, vi uvek imate malo vremena. Avaj, onima koji uvek žure. Dočekaće kraj pun nemira i straha.

— Gde je Džon Keli?

Ahmanov priđe prozoru i pogleda niz ulicu. Kad je okrenuo glavu prema maršalu, izraz lica bio mu je čudan:

— Tamo napolju stoje oni i čekaju na moju izdaju. Oni koji znaju ono isto što i ja znam!

To je naravno bio žestok protivudarac. Maršal nije bio čovek koji bi hteo da nekome navuče gnev gomile na vrat. A kako ta gomila ume da se sveti i iskaljuje bes, znao je dobro. Sergej Ahmanov ne bi bio prvi mrtvac nađen u naselju kraj reke.

— U redu, oče, shvatio sam. Ali večeras hoću da saznam. Najkasnije večeras. Sasvim mi je svejedno kako ćete stići do moje kancelarije. Tek, u devet moram da znam. Ako to ne saznam, ćelija vam ne gine.

Sergej Ahmanov nije imao ni izbora ni šanse. Još jednom je njegov boravak u nekom naselju morao da bude prekinut. Dakle, morao je dalje. Tu činjenicu primio je krajnje mirno. Istina, ovom gotovo šezdes-

togodišnjem čoveku značilo je nešto što se ovde smestio, što je ukolotečio svoj život i imao osećaj sigurnosti. Sada je, međutim, pred njim stajala neizvesnost. Čim je pao mrak, kupio je svoje stvari i krenuo. Na sred ulice, nedaleko od reke stajao je čovek. Bio je visok. Pantalone su mu bile pocepane, a košulja prljava.

Otac ga je dobro poznavao. Bio je to Džek Genan, čovek koji je sedam godina proveo u zatvoru zbog toga što je pesnicama gotovo ubio prijatelja, zbog sitnice. U zatvoru je jednom robijašu izbio oko.

— Kuda si se to uputio, oče?

— Odlazim.

— Kuda?

— Ne tiče te se, Genan! Sklanjaj mi se s puta.

— Izdajice — prosikta razbojnik i zamahnu nožem na starog Rusa.

Srećom, drama koja je trebala da se odigra na reci, bila je blagovremeno sprečena. Iza Genanovih leđa promače senka, koja se upravo odvojila od zida kolibe. Pre nego što se snašao, razbojnik oseti kako mu neko uvrće ruku.

Ahmanov je uplašeno pogledao u čoveka, koji ga je spasao sigurne smrti.

— Maršale!

— Kuda ste se to uputili, Ahmanov?

— To je i on hteo da sazna — uzvрати propovednik pokazujući na poluonesvešćenog Genana.

— Tačno, baš to hoću i ja da saznam.

— Dobićete isti odgovor koji je i on dobio: odlazim!

— To sam i posumnjao. Kuda ćete

otići, tek treba sudija Donevan da odredi. Virdž, u ćeliju s njim.

Na to se druga senka odvoji od zida.

Pomoćnik maršala iz Tombstona uhvati Ahmanova za ruku i povede ga prema glavnoj ulici Dodž Sitija. U to se i treći čovek pojavi kao da je iz zemlje iznikao.

Holidej. Nalazio se na drugoj strani ulice pritajen.

Vajat Erp je posmatrao kolibu koja se nalazila odmah iza propovednikovih. Stajao je tako nekoliko trenutaka, a onda odlučno pošao prema njoj.

Kockar se prikrio u neposrednoj blizini, štiteći mu leđa.

Maršal tiho zakuca na vrata. Potrajalo je prilično vremena pre nego što su se otvorila. Riđokosa, punačka mlada žena čiji je uplašen pogled maršal još u toku pre podneva primetio.

— Mogu li da uđem?

Kada ga je prepoznala, žena gotovo kriknu. Vajat uđe i zatvori vrata za sobom.

— Džek Genan je hteo da ubije vašeg propovednika.

— Ne — uzviknula je uplašeno.

— I to zbog toga što je otac smatrao za svoju dužnost da mi nešto saopšti o gradonačelniku Keliju.

— Njega su Genan i Karter odveli u M... — Prekinula je u pola reči i oborila glavu. Maršal je grubo uhvati za mišicu.

— Hteli ste da mi kažete da su ga odveli u Mineolu?

Klimnula je glavom.

— Slušajte, gospođo Snider! Ako budem uzalud odjahao u Mineolu, zatvoriću vas.

— Ali...

— Nema tu nikakvog ali. Šta će onda biti s vašom decom to sami treba da uvide.

— Ali ja ništa ne znam. Otac mi ništa nije rekao. Samo sam čula kako je juče prebacio Genanu kada mu je tražio oprostenoje od grehova.

Vajat napusti kolibu. Kockar mu odmah saopšti.

— Tu je upravo bio jedan momak koji je hteo da prisluškuje na prozoru.

— I — upita maršal uplašeno, strahujući za sudbinu mlade žene.

— Razvukao sam ga jednom, evo ustaje.

— Da li je nešto mogao da čuje?

— Nije, potkačio sam ga pre nego što je stigao do prozora.

*
* *

Dugonja Genan je sedeo namršteno u maršalskoj kancelariji i piljio u pod. Masterson ga je izveo iz ćelije. Vajat je sedeo na ivici pisaćeg stola i ispitivački ga posmatrao.

— Ako budete i dalje tako uporno čitali, Džek, neću mirovati sve dok vas sudija ponovo ne pošalje u Fort Vort.

— Prokletstvo! Ne, nikad više!

Skočio je sa stolice ali se Virdž stvorio ispred njega i stavio mu svoju snažnu pesnicu pod nos.

— Sedi, dustabanlijo. Mirno kad moj brat razgovara s tobom!

Razbojnik klonu na stolicu.

— Govorite konačno, Džek — uzviknu maršal, čije je strpljenje bilo na izmaku.

— Ne mogu.

Holidej, koji je kao obično stajao naslonjen uz vrata, ubaci:

— Izračunao sam koliko bi mu strogi Donovan mogao odrezati. Jedanaest do trinaest godina. Nije tako mnogo za pokušaj ubistva.

Genan po drugi put skoči sa stolice i rukama, vezanim lancima, počeo da se udara u grudi.

— Ja nisam pucao! Prokletstvo, ja sam samo vozio kola! Karter, onaj vo, sedeo je pored mene poluonesvešćen od straha. Nisam izvukao Kelija iz kuće.

— Nego?

— Ne znam. Možda je to bio Hari Blek.

— Ne — čuo se iz dna hodnika preteći glas. U ćelijama se mogla čuti svaka reč, koja se u kancelariji izgovorila.

Masterson priđe vratima i zalupi ih čizmom, a onda se brecnu na Genana.

— Otvaraj ta svoja neoprana usta već jednom, maršal nema vremena.

— Šta da pričam? Ja ništa ne znam.

— Prtljag, koji ste imali u kolima, ostavili ste u Mineoli. Hoću da znam gde.

— U Mineoli? — Razbojnik uplašeno pogleda maršala. — Znači, već znate. Onaj pogani biblijski pacov je propevao.

— Ne, nije. Čuti kao i ti uporno.

— Ali vi znate!

— Znao sam odavno. Gde je gradonačelnik?

— On je... — Genan prekide u pola rečenice i uplašeno pogleda.

U kancelariji je vladala grobna ti-

šina. Vajat je razbojnika gledao pravo u oči.

— Govorite, Genan! Govorite dok ne bude prekasno.

— Vi pretite vezanom zatvoreniku.

— Ostavi se brbljanja! Gde je gradonačelnik Keli?

— Izvučen je iz kola u glavnoj ulici Mineole.

— Ko ga je izvukao?

— Jedan jahač.

— Ko je taj čovek?

— Ne poznajem ga.

Holidej ga munu revolverom u leđa.

— Nema nikakve svrhe maršale. Zašto trošite vreme s njim. On je zločinac, koji je proigrao svoj život. To što ne može da navede ime misterioznog jahača, samo dokazuje da je sve njegovo delo. On je oteo Kelija i ubio ga!

— Ne, Rašel.

Atmosfera u maršalskoj kancelariji bila je krajnje napregnuta.

Dok Holidej otkoči revolver.

— Ne gubite vreme maršale. Tog ubicu treba odma likvidirati.

— Ne — kriknu Genan i baci se na kolena ispred maršala.

Holidej nikada ne bi pucao na neoružanog čoveka. No, blef je u svakom slučaju uspeo.

Genan procedi:

— Rašel Havelok.

Maršal grubo povuče razbojnika.

— Ko je to?

— Ne znam doista.

Holidej je vratio revolver u opasač i zamislio se. Rašel Havelok? Prokletstvo, gde li je samo čuo to ime?

Iznenada mu je sinulo kroz glavu: kockarka! Opasna žena iz Dala-

sa. Ozloglašena varalica na kartama. Često umešana u mračne stvari.

— To ime je on izmislio — doba-
ci kockar.

— Ne, nisam — uveravao je Genan.

— Pa to je žensko ime — promrsi Masterson.

— I jeste. Žena je. Bila je ovde u hotelu Dodž kada sam ja stigao sa kolima. Karter nije hteo, ta kukavica. Trebalo je da čekamo tačno pred kapijom koja vodi u dvorište. Gaz...

— Gazda je tako naredio — završi maršal rečenicu.

Genan proguta pljuvačku. Da li opasni Vajat Erp zna ko je gazda? Da li zna tog opasnog čoveka, koji nemilosrdno uništava svakoga ko se drzne na izdaju?

— Ukoliko vi lupate glavu u vezi sa Lajonelom Bilingerom — rekao je Vajat oštro, motreći razbojnikovo lice — on se nalazi iza rešetaka.

Pri pomenu ovog imena na Genanovom licu se ništa nije promenilo.

Ako taj bogataški sin nije vođa razbojničke grupe, ko je onda gazda? Maršal je tri puta uzastopce ponovio razbojniku to pitanje i uvek dobijao isti odgovor:

— Ne znam, kunem vam se životom svoje majke da ne znam.

Džek Genan, krupni razbojnik iz naselja na reci ponovo je odveden u ćeliju. Rekao je sve što je mogao da kaže. Maršal je bio uveren da i ne zna mnogo više od onoga što je priznao. Čak i najžešće Holidejeve pretnje nisu pomogle da izda ime svog nalogodavca.

Situacija je bila krajnje zamršena. Ko mu je naložio da sa Kartero-

vim kolima čeka ispred dvorišne kapije hotela Dodž?

Ko je Rašel Havelok?

*
**

Noć se već spustila na usijani grad na Arkanasu.

Vajat Erp i Dok Holidej stajali su ispred kancelarije i posmatrali ulicu.

— Dragi građani Dodž Sitija u svakom slučaju nisu izabrali novog gradonačelnika — rekao je kockar paleći cigaretu.

Maršal je gledao u pravcu advokatove kuće.

— Ko li je ta Rašel Havelok?

— Ja vam mogu reći. Primetio sam da unutra niste hteli da mi postavite to pitanje, jer ste naslutili da je poznajem. U stvari, znam je samo iz viđenja. U Talsi sam je video jedan jedini put za kockarskim stolom. Divlja žena, kao što je na primer Klarens Meterer ili žena razbojnika Hikoka. Nosi dva revolvera u opasaču kalibra 38. Možete je naći svuda gde je novac. Od kako joj je muž mrtav, vodi jedan raspustan, divlji život.

— Vi dakle ne smatrate isključivim da je baš žena otela gradonačelnika.

— Nikako. Naročito je to mogla da učini žena kakva je Rašel Havelok. Najpre, baš ona. Verovatno joj nije ni trebalo mnogo truda. Konačno, Keli sigurno ne bi počeo da podozre-
va ako bi ga žena izvukla u dvorište da mu tobož nešto važno saop-

šti. Jasno, u dvorištu Genanu i Karteru posle ne bi bilo teško da ga onesveste, vežu i strpaju na kola. Ja čak mislim da je ona odjahala napred u Mineolu kako bi otetog gradonačelnika tamo i prihvatila.

— To znači da bi trebalo tražiti ženu?

— Ne znam ni sam. Ona po mom mišljenju nema talenta za vođu bande, ali, konačno, ko može da proknikne šta se iza lepog čela neke lepe žene kuva? Možda ona ima nekog novog čoveka, muža ili prijatelja...

Holidej prekide u pola rečenice.

— Blek! — Bio je to Vajat Erp, koji je prvi došao na tu pomisao.

Sišao je sa trema i krupnim koraćima krenuo ulicom.

Kuća advokata Bleka bila je u potpunom mraku. Kada je maršal kucao na vrata, otvorila je domaćica držeći sveću u ruci.

— Maršale, otkud vi? Šta hoćete? Već sam bila u svojoj sobi...

Maršal je odgurnu u stranu i uđe.

Dok Holidej je nestao bez traga. Vajat je, međutim, znao da njegov prijatelj negde zauzima busiju.

Prošao je hodnikom i primetio da su vrata na Blekovoju sobi samo pritrvorena. Osim toga, maršal je još nešto zaključio: u ovoj kući je bio neko ko puši.

Vajat otvori širom vrata bolesničke sobe, a onda se neprimećen opet vrati u hodnik. Naterao je ženu da uđe ispred njega u sobu. Bež obzira na ovu meru predostrožnosti, uleteo je u klopku.

Iz najmračnijeg ugla sobe pred njim su se stvorila dva čoveka sa uperenim revolverima.

— Dolazi li konačno? — promr-

sio je na maršalovo beskrajno iznenađenje čovek sa bolesničke postelje. Dakle, konačno smo ga uhvatili, mog najžešćeg protivnika. Krak, sredi ga! Ali bez galame!

Vajat nije obraćao pažnju na dvojicu ljudi sa revolverima. Gledao je bledo lice teško ranjenog advokata.

— To sam i mislio, Blek. Da se iza cele te zbrke vi krijete. Na žalost niste imali sreće.

Blek je pokušao da se malo pridigne na jastuku. U pogledu mu se video pakleni sjaj.

— Ne, ovog puta ste vi izvukli deblji kraj, Erp.

— Zabluda. List se okrenuo, gradonačelnike Blek. Lin Bilinger je suviše rano predao telegram. Čovek, koji je trebalo da izvede lažni napad na vas nije se pojavio. Ali se izgleda zato pojavio jedan drugi vaš prijatelj, po čijem mišljenju ste vi prigrabili suviše moći i vlasti. Taj vaš prijatelj vas je sredio. Možda čak vaša prijateljica...

Ranjenikove oči se neprirodno razrogačiše.

— Krak! Znaš šta treba da činiš! Dad, ne sakrivaj se. On je u šah-mat poziciji he, he! Veliki Erp! Ne prijatelju, list se nije okrenuo, naročito ne u vašu korist.

— U Mineoli je šerif upravo stupio u akciju, Blek.

Maršal je to izgovorio sa neskrivenim trijumfom u glasu.

Advokat se istina trgao, ali očekivani rezultat je izostao. Blek se zavaljao natrag na jastuk i gnevno odmerio maršala. Onda je počeo da se smeši. Bilo je to pre ružna grimasa nego osmeh.

— Stupio je u dejstvo, kažete? Prekasno, Erp, prekasno.

Šta li se dogodilo sa gradonačelnikom Kelijem?

Zar je moguće da je ovaj bolesno slavloljubiv čovek, koji je od dana kada je kročio u Dodž Siti svim silama borio za moć ugled i položaj, išao tako daleko da zbog najvišeg položaja u gradu ubije dotadašnjeg gradonačelnika? Da li je možda dao svojim ljudima naređenje da likvidiraju njegovog protivkandidata?

Pa i ovaj napad govorio je sam po sebi veoma mnogo. Blek je hteo da ukloni sve ljude koji su mu stajali na putu, uključujući i maršala Erpa. Istina, računi ovog slavloljubivog advokata su bili malo poremećeni. Nameralavao je da prvo postane gradonačelnik, a onda sredi maršala.

Vajata Erpa je u razmišljanjima prekinula pucnjava. Krak i Dad Paterson su odmah uperili svoje revolvere na vrata. Prevejani Paterson se postavio tako da istovremeno drži i maršala na nišanu.

Domaćica kuće je lako kriknula:

— General!

Doista, to je bio general Armstrong. U njegovim očima se videlo bezgranično čuđenje.

— Blek šta to treba da znači?

— O, generale, stigli ste. Gotovo sam zaboravio na vas. Dobro je što ste došli i što domaći možete da vidite moju prvu borbu u ovom gradu.

— Kakva je to borba, pukovniče Blek?

Pukovnik Blek! Vajat je grozničavo razmišljao.

Pukovnik Blek! Zar je ovaj čovek na samrtničkoj postelji ozloglašeni ubojica iz Kinsberija, divlji oficir severnjačke vojske koji je jednu veliku bitku rešio u svoju korist? Ta

bitka bila je čuvena još po tome što je pukovnik Blek bezbroj neprijateljskih vojnika hladnokrvno poubijao, a veliki broj svojih sopstvenih vojnika besmisleno žrtvovao, samo radi toga da bi se o toj bici govorilo i da bi se njegovo ime s njom u vezi pominjalo, kao što je sam pred kongresom i izjavio.

Maršal prosto nije mogao da poveruje u takvu mogućnost. Na žalost, bilo je baš tako.

Advokat Blek je grčevito stezao pokrivač.

— Da, generale, ja se ovde borim isto onako, kao što sam se borio u Kinsberiju. Nalazim se pred samom pobedom. Grad će me izabrati za gradonačelnika. Dodž Siti je mnogo značajniji nego što to ovde praznoglavci misle. Kada postanem prvi čovek u Dodž Sitiju, ovom stoćarskom gradu koji cveta, istovremeno postajem najvažniji čovek u Srednjem Arkanzasu. Gradonačelnik Kramer u Vičiti je nemoćni starac, a Morgan Hilton u Sirakuzi je nula. Vilmer u Garden Sitiju ima preko sedamdeset godina. Što se tiče Kanzas Sitija, tamo glavnu reč vode braća Valans. Kockari, koje je guverner odavno prozreo. U Hačisonu sedi jedan mlad čovek od nepunih četrdeset godina, neki bezimena tip, koga samo podržava oštri šerif i ujedno radi s njim šta hoće. A ko ovde sedi na stolici gradonačelnika? Ovde je Džon Harold Blek, čuveni pukovnik Blek. Prema tome, ne samo što je najbolji gradonačelnik, nego i kandidat sa najviše izgleda za guvernera.

Blek je sve to izgovorio zadihano i isprekidano, kao da se nalazi u grozničavi.

General ga oštro odmeri.

— Vi ste skrenuli na sebe guvernerovu pažnju. Pokušaj ubistva kandidata za gradonačelnika u Dodž Sijetu nije mu ostao nepoznat. Meci, koji su ovde ispaljeni, odjeknuli su daleko. Guverner mi je naložio da ispitam vas slučaj.

Vajat odmeri starog oficira.

Šta li je hteo da ispita ovaj stari mršavi general? Zar nije osećao da nije dorastao tom zadatku? Ovde na zapadu uspeh mogu da postignu sasvim drugačiji ljudi. Osim toga, dokaz za Armstrongovu nesposobnost bila je činjenica da do sada nije otkrio kojim se sve sredstvima Blek služi. Zar mu nije bilo jasno da se ne usteže da koristi sva sredstva koja će mu omogućiti uspešno ostvarenje cilja?

— Zašto ovi ljudi drže revolvere u rukama, pukovniče Blek?

Ranjenikove ruke su drhtale, ali je prsnuo o grohotan smeh.

— Pa, nametljiv i dosadan šerif mora da bude pod prismotrom, generale. I to je deo moje borbe. Obavestite guvernera...

— Ali taj čovek je Vajat Erp.

— Pa šta? — upita ranjenik. — Ko je to uopšte, Vajat Erp? Revolveraš, koji je postao veličina. Momak, jak kao bik, koji može da se nosi s trojicom. Šta to u naše vreme znači? Pioniri nam više nisu potrebni. Potrebni su nam mozgovi. Nipošto šerif koji je prijatelj jednog razbojničkog gradonačelnika.

— Ja sam mu već rekao da sam njegov pretpostavljeni — pomenu general — ali on je tvrdoglav.

Na to maršal prsnu u smeh. Blek se trže. Često je slušao ovaj pobeđ-

nički metalni glas maršala Vajata Erpa, pa mu nije mogao ni danas biti ravnodušan. Zabrinuto je pogledao prema dvojici svojih ljudi.

— Krak, znaš moje naređenje. On je uporan tip. Momak koji ometa mir i red u ovom gradu. Mi živimo u...

— U ratnom stanju — prekide ga maršal. — Zar ne, pukovniče, tako bi to trebalo nazvati. Nemojte pravići od sebe budalu!

— Preki sud, preki sud! — vikao je čovek, koji se nalazio na ivici groba.

General je pozeleneo od užasa.

— Blek, šta sad to znači? Zahtevam od vas objašnjenje. Guverner...

— Vi da ćutite — brecnu se na njega advokat. — Poznajem pravo bolje od svih vas. Nisam postao advokat tek tako. I Linkoln je bio advokat. Ja ću postati veći od njega i to počev od ovog grada, koji mi predstavlja polaznu tačku u karijeri. Moj put vodi u Kapitol...

Vajat je posmatrao davokata. Ovaj čovek mora da je lud.

— On će biti prvi koji će na mom zvezdanom putu biti posečen kao slamka. Baš dobro što prva žrtva na putu moje političke karijere nije bezimeni čovek, nego baš Vajat Erp. On je bio moj ogorčeni i najopasniji neprijatelj.

— Ali, pukovniče — ubeđivao ga je naivan general. — Šta vi to govorite? Maršal je čuvar zakona, kojeg svako poznaje. Iako mi je on potčinjeni, ja vas moram u guvernerovo ime opomenuti da ovde mora da postoji red...

Vajat Erp pride bolesničkoj postelji.

— Blek! — Oštar metalni ton kao da se odbijao o kamene zidove kuće. — Blek, trebalo bi radije da obavestite generala da je čovek koji je trebalo da izvrši tobožnji napad na vas, pokušaj ubistva, došao prekasno. Tobožnji zločin koji je Keliju natovaren na vrat. Pre njega je došao neko drugi, ko je hteo da vas ubije. Taj neko nije promašio cilj.

Blekove oči se razrogačiše.

— Nije promašio cilj! Znači li to da ja možda, da ja...

Vajat Erp ga sada odmeri ledeno.

— Da Džon Blek, vi morate umreti. Kao, uostalom, što svi mi, svako od nas mora da umre. Što se vas pak tiče, vaši dani su odbrojani. I to zbog toga što je vaše bolesno slavljenje išlo dotle da ste bili u stanju da stanete kraj prozora kao meta strelcu, koji je trebalo samo da izvede tobožnji pokušaj ubistva. Mešto njega došao je pravi ubica.

— Ne ja...

Blek se s mukom ječeći podupre na levi lakat. Grozničavo je posmatrao maršala, a onda posle izvesnog vremena rekao krajnje mirno:

— U redu, Vajat Erp. Ako je tako, umrećeš tačno jedan sat pre mene. Krak!

Otpadnik se trže.

— Krak, ti znaš naređenje.

— Da puk... Da, mister Blek.

Dakle, obojica lupeža su bili njegovi nekadašnji vojnici! Maršal je u to odmah posumnjao po njihovom ukočenom držanju. Da bar nije toliko bivših ljudi okupljeno oko njega.

Na to maršalu sinu jedna ideja.

— Blek, šta biste rekli na to da je vaša Rašel Havelok ispalila ubitačne hlice na vas?

Atmosfera u bolesnikovoj sobi bila je krajnje napeta.

— Rašel? Ne to ne može biti! Rašel, ta bivša žena...

— Ona je imala dosta razloga da vas ukloni, Blek. Vi ste želeli da postanete veći, moćniji. Uostalom, pomislite samo šta ste joj učinili...

Maršal je govorio nasumce. Naravno, nije imao pojma šta bi moglo kockarku da postakne na takvo jedno delo. Samo je pokušavao, slutio.

Dogodilo se nešto neočekivano. Sam Džon Harold Blek je pomenuo razlog!

— Da... — govorio je isprekidanim glasom. — Ona je imala razloga. Ja sam je odbacio, a to ni jedna žena ne oprašta. Odbacio sam je zbog toga što sam čovek rođen za više i bolje. Vođa po prirodi, čovek koji umire uspravno, čiji put vodi od gradonačelnika do guvernera... od guvernera do predsednika... — Klo-nuo je u jastuke.

Međutim, smrt ga još nije odnela. Samo je na trenutak spustila svoju hladnu ruku na nekadašnjeg pukovnika Džona Harolda Fleka.

Krak je netremice posmatrao maršalov profil. Vajat se sada lagano okrete i srete pogled nekadašnjeg poručnika druge armije, Džefersona Kraka.

— Daj mi svoj revolver, momče. — Rekao je to sasvim mirno, razgovetno, bez prizvuka pretnje u glasu.

Krak je trepući piljio u ispruženu maršalovu desnicu.

— Hajde, momče, ne stvaraj sebi nevolje i nesreće. Daj pucaljku!

Na to se javi Dad Paterson, nekadašnji narednik iste armije, koji se

četiri godine nalazio pod komandom svog pukovnika Bleka.

— Da se nisi usudio, Džef, inače ću te ustreliti, a onda njega.

— Dad — reče otpadnik žustro. — Ja ne mogu.

— Ustreliti ga! Stoji pred tvojim revolverom. Pukovnik je naredio.

— Dad, ne mogu.

— Bedna kukavice, bojiš se!

— Ne, ne mogu da pucam na njega, on je Vajat Erp! On nosi zvezdu.

— Zvezdu? Beznačajno parče lima. Ustreliti ga, pa će ležati na zemlji zajedno sa svojom zvezdom.

— Menada se umeša stari general.

— Dad, bacite oružje. Ja sam general Armstrong i vodio sam drugu armiju.

Dad okrete glavu i ugleda u drhtavoj starčevoj ruci deringer.

Nasmejao se i podigao nogu. Mali revolver polete iz generalove ruke i naše se ispod kreveta onesvećenog advokata.

— Krak — urlao je Paterson. On će te likvidirati. Dobro znaš kako on kažnjava. Osim toga misli i na...

— Novac koji ste uzeli iz Western banke — prekide ga maršal oštro.

Krak okrete glavu i zbunjeno pogleda čuvara zakona.

Paterson je i dalje vikao:

— Zar ti to nije dosta? Vidiš da i to zna! Poznaje čak i Filbija.

Džef Krak lagano otkoči revolver. Još uvek je bio neodlučan.

— Pucaj, Džef!

Proteklo je više od jednog minuta. Na postelji je ležao Blek na umoru. Čuvar zakona se nalazio ispred cevi otkočenog revolvera, a sve je posmatrao bespomoćno i zbunjeno stari sedi general.

Domaćica je pobegla, čim je general ušao u sobu.

— Vi ste me na to prinudili, mister Erp — procedio je Krak kroz zube kao da prigušuje bol. Međutim, nije savio kažiprst. Maršal pruži ruku i oduze mu revolver.

Lice Dada Patersona bilo je samrtnički bledo.

U to se sa prozora začu glas Doka Holideja.

— Trebalo je samo da zgrči kažiprst glupan, pa bi sebi uštedeo put do robijašnice. Međutim, šta ti oklevaš, Dad? Povuci obarač, pa ćeš sebi uštedeti nevolje, ako to već tvoj prijatelj nije.

Niko ga nije primetio. Međutim, proveo je dosta vremena na prozoru i dosta čuo, jer je sam maršal otvorio prozor da u bolesničku sobu uđe svež vazduh.

Dad Paterson otvori šaku. Teški smit-veson kolt pade s treskom na pod.

U tom trenutku Blek otvori oči.

Čelo mu je bilo orošeno znojem.

— Rašel, dakle?

Dok Holidej uskoči kroz prozor, priđe bolesničkoj postelji i osvetli advokatovo lice svećom, koju je domaćica ostavila.

Samrtnik se tresao kao u groznici.

— Rašel, zašto...

— Moramo da idemo — reče Holidej.

Vajat se složi, uhvati Kraka za mišicu i gurnu usput Patersona ispred sebe.

Na tremu su zatekli Virdža.

— Nove mušterije za mene, Vajat, zar ne? — upitao je brata, ne sluteći u kakvoj se opasnosti Vajat nalazio još pre nekoliko minuta.

— Da, Virdž, vodi ih u zatvor.
Dok Holidej zastade ispred Long Brenč saluna.

— Ne verujem da ga je žena ustrelila.

— Ni ja. Morao bih da potražim tog Filbija.

Holidej pripali cigaretu i punim plućima udahnu miris koji se širio iz kuhinje.

— Da u stomaku imam biftek, rakiyu i debelu krišku hleba, mogao bih bolje da razmišljam i setim se da se jedan od Kelijevih sluga zvao Filbi. Kada bih posle svega toga dobio jedan mali viski, da bolje provarim hranu, možda bi mi palo na pamet i to da baš taj momak Filbi stanuje u potkrovlju kod poštara, izvesnog Džima Smita.

*
**

U poštarevoj kući vladao je mrak. Dok Holidej je ostao na tremu, a maršal zakucao na vrata.

Upravo u tom trenutku je iz poprečne ulice naišao jedan čovek i stupio na trem. Vajat se okrete.

— Filbi! — oteo mu se uzvik.

Čovek zastade kao ukopan i maši se za revolver.

Istog trenutka na njega su bile uperene cevi tri revolvera: bantlajn specijal u maršalovoj levici i dva kolta sa drškama ukrašenim slonovačom.

— Šta hoćete od mene? — procedio je štalski momak gradonačelnika Kelija kroz zube.

— Ništa naročito — reče maršal.

— Hteli bismo samo da saznamo gde se nalazi čovek koga Dad i Džef tako nestrpljivo čekaju.

— Hal! — Ote se služi.

— Vaš brat? — munjevito upita maršal.

— Da.

— Gde je on?

— Ja... ne znam.

— Filbi! Vaš brat je počinio ubistvo.

— Hal? Ne, nemoguće. Ili je možda advokat već...

— Da, on je mrtav — rekao je Vajat grubo, ne sluteći pri tom da je baš u tom trenutku slavloljubivi bezobzirni Blek, nekadašnji pukovnik druge armije za uvek sklopio oči.

— Hal — promuca sluga — ali...

— Gde je on? — ponovi maršal pitanje.

— Dole, kod gospođice Keli, za barom.

Dva prijatelja ga uhvatiše za ruke i zajedno s njim potrčaše ulicom.

Dakle, taj lupež se već šepurio po hotelu bez gazde.

U „Dodžu“ nije više bilo sveta. Spolja se videlo da za barom stoji jedan jedini čovek.

Halmen Filbi! Jedan od pljačkaša banke!

Vajat uze malom slugi, razbojnikovom bratu, metke iz revolvera.

— Tako momče, a sada me slušajte. Hoću da vam pružim šansu. Uđite unutra i pitajte ga zašto je ustrelio advokata Bleka.

Mladić klimnu glavom i pođe. Holidej ga je pratio do ulaza, a onda ostao da stoji ispred odškrnutih vrata.

Štalski sluga je lagano išao napred.

En Keli ga je odmah primetila.
— Marti, šta tražiš ovde tako kasno?

Nije joj ništa odgovorio, nego je zastao u sred prostorije.

— Hal!

Razbojnik okrete glavu i odmeri brata.

— Šta ovde tražiš, žabo? Gubi se!

— Hal — s mukom procedi Marti. — Zašto si ustrelio advokata?

Hal Filbi poskoči kao da ga je ujela zmija. Spustio je ruke na drške revolvera. Tri sekunde ledenog straha za Martija! Onda, potpuno neočekivano, zločinac prsnu u smeh.

— Ti si jedna žaba, Marti. Priđi ovamo. U to ime treba nešto popiti. Da, ja sam ga sredio pre nego što je Krak uspeo da ispali one tobožnje metke. Znao sam da je na prozoru. Ja ga mrzim! Tog gazdu, krvopiju jednu!

Vajat Erp podiže prozor.

— Ruke u vis, Filbi!

Hal se okrete. Munjevito je pošao prema revolverima, ali sa ulaza hotela sevnu vatra.

Najveći strelac Divljeg zapada, kockar Holidej, pucao je iz oba svoja revolvera.

Sada je Hal Filbi piljio zbunjeno u maršala, držeći nešto dalje od tela svoje prazne ruke.

— Hal Filbi, uhapšeni ste zbog pokušaja ubistva.

Virdž se pojavi na vratima.

— Zbog ubistva, Vajat. Advokat Džon Harold Blek je sklopio za uvek oči. To sam upravo saznao od generala.

*
**

Borba protiv saučesnika slavljenog advokata Bleka bila je pri kraju. Trebalo je uhvatiti samo još dva pacova i to brzo.

Marti Filbi je otvorio maršalu vrata na poštarevoj kući. Džimi Smit je sedeo u kuhinji, a njegova žena stajala kraj štednjaka i plakala. Vajat Erp propusti Mastersona da prvi uđe.

Ovaj naglo otvori vrata i ugleda u levom uglu kuhinje visoku, crnosu ženu.

Smit skoči sa stolice.

— Bat — uzviknuo je — šta vi ovde tražite?

Masterson je posmatrao nepoznatu ženu.

— Ko je ovo?

Kockar stupi u kuhinju.

— Ko je ova leđi ovde? Kakva divna slučajnost, koja nam je uštedela dugačak put do Mineole. Ova leđi se zove Havelok. Rašel Havelok. Ona je, kao oustalom i dobri Džimi Smit, umešana u slučaj Keli—Blek.

Sada je i maršal ušao u kuhinju. Virdžil Erp je ostao u dvorištu.

— Gde je gradonačelnik Keli, gospodo Havelok? — upitao je maršal odsečno.

— U gradu.

— Gde?

Na to ustade poštareva žena.

— On je ovde u kući. Pre jednog sata ga je Karter doveo. I ona je tada došla, jer, jer nije bilo nikakvog uspeha u poslu. A i zbog toga što se Karter konačno dozvao u pamet. A ovaj Džimi Smit, kome je mesto u robijašnici, je za bednih pedeset dolara postao izdajica. Nekako se iskupio. Evo vidite još uvek drži revolver u ruci i njime, iako mu ruka drhti, drži u šahu ovu

avanturistkinju. Ja sam nameravala da pođem da vas pozovem.

Vajat pogleda u kolt, koji je Smit pustio na sto.

— Prazan je, maršale — pravdao se poštar.

Rašel Havelok je kiptela od gneva.

— U redu, Smit, vi ste me namamili u klopku i naterali da ovamo dovedem gradonačelnika.

— Usudila se da od nas traži novac za otkup — siktala je poštareva žena.

Svi su najzad dospeli u zatvor. Svi, osim poštareve žene. Uхватила je maršala za mišicu i preklinjala.

— Mister Erp. On jeste izdajica, ali je on svoju kaznu već dobio. Pokajao se, a osim toga sam ga tri puta prebila na mrtvo ime. Zar mislite da bi u protivnom smogao hrabrosti da onu ženturaču zadrži praznim koltom...

Dok Holidej je u međuvremenu našao gradonačelnika u ostavi. Ručke i noge su mu bile vezane, a u ustima se nalazila velika krpa. Kada su ga dva prijatelja Vajat i Dok oslobodili veza, nesrećni Keli pokušava da se uspravi.

— Znao sam, Vajate, da ćete vi na neki način uspeti da odmotate klopku i da me izvučete odavde. Najgora od svega je ona bestidna cedulja, koju je Blek preko svoje bande ostavio u Vestern banci. Majstorski je falsifikovao moj potpis. Sada sam se još jednom uverio šta vi za ovaj grad značite.

— Sve je to sitnica — odmahnu maršal rukom. — Sve je dobro što se dobro završi. — Pri tom je ispod oka pogledao kočara Holideja. Znao je šta u tom trenutku njegov prijatelj misli: nova avantura još opasnija od ove nam predstoji. Postavlja se samo pitanje kada? Možda već sutra...

KRAJ

Od do sada izašlih brojeva Crtanih romana čitaoci mogu dobiti niže navedene sveske ako uplate na ček. račun br. 657-1-255. NIP „Forum“, Novi Sad, po 1 dinar po svesci do broja 189 a od broja 190 po 2 dinara po svesci.

130. Poslednji lov	174. Do pakla i natrag
131. Prolaz Karibu	175. Osvećnik
135. Močvara	176. Povratak u Grin Bes
137. Čejen	177. Pohod na Atlantu
139. Rukavica smrti	178. Čovek bez imena
140. Banditova osveta	179. Slomljena strela
142. Rančеров sin	180. Smrt na Rio Grande
143. Bekstvo iz Jume	181. Izvidnik
145. Ovčar	182. Krvavo jutro
146. Vođa karavana	183. Šerifova tajna
147. Indijanski borac	184. Najamnik Kel
148. Dug časti	185. U gnjezdu Rastlera
150. Poslednji metak	186. Ranč u Teksasu
151. Zaseda kod Liti Neka	187. Salun u Almendoru
153. Duh rudnika srebra	188. Apačko zlato
156. Kalamiti Džejn	189. Osvećnik sa koltom
157. San Francisko	190. Duel u Kanzasu
159. Zaseda u Rinkonu	191. Masakr kod tvrđave Karni
160. Srebrni kolt	192. Braća Dalton
161. Farma na Red Riveru	193. Za dolar više
162. Lovci bufala	194. Osveta Velikog groma
163. Levoruki revolveraš	195. Plen braće Gelt
164. Šerif iz Glenhorna	196. Pravda u Silver Sitiju
165. Poglavica Komanča	197. Stranac sa dva kolta
166. Grad bez zakona	198. Šerif Dodž Sitijs
167. Na ratnoj stazi	199. Revolverašev dug
168. Bekstvo sa vešala	200. Najduži poker
170. Balada o koltu	201. Lovac učenjenih
171. Prognanik Lu	202. Tajna dugog kolta
172. Begunac	203. Jedan mora da umre
173. Smrt u preriji	

Obaveštavamo čitaoce da od do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”, raspoložemo sa sledećim brojevima:

9. Jahač sa zvezdastim mamuzama	44. Bitka u Lamesi
14. Šerif iz Dodž Sitija	45. Zakon kolta
16. Oluja nad Simeronom	47. Zlatonosna reka
17. Čovek s bičem	48. Krvavi sudija
18. Vukovi iz Kolorada	49. Žuti Džim
19. Stari gonič	50. Begunac iz Fort Vorta
20. Indijansko sedlo	51. Kočija za Salinu
21. Hitac iz zasede	52. Žigosani
23. Ledeni vetar Montane	53. Bronko Bil
24. Kralj stočara	54. Kristal Palas
26. Crni Džo	55. Pucnji u Tombstonu
27. Uspavani pakao	56. Bandit u Tombstonu
28. Opasna braća	57. Otmica
29. Drvo za vešanje	58. Obračun kod O. K. Korala
30. Teror u Blafu	59. Bitka za rang
31. Zavejani tragovi	60. Karavan za Nevadu
32. Melez	61. Metak u leđa
33. Momci sa River ranča	62. Tragom ubica
34. Atlantik Siti	63. Dragoceni tovar
35. Strelac iz Kolorada	64. Dva prazna sedla
36. Teksaska krv	65. Osvetnički kolt
37. Grad uplašanih	66. Dimni signal
38. Šerif iz Farleja	67. Peti ubica
39. Lovac na mustange	68. Mladi šerif
40. Kamp drvoseča	69. Šenandoa
41. Noć u Sijuks Sitiju	70. Siera Arkada
42. Klantonova banda	71. Uцена
43. Prepad u klanu	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci do br. 57, a od br. 58 po 2 dinara po svesci.

Pišite nam!

**Odgovore
na vaša
pisma
naći ćete
u**

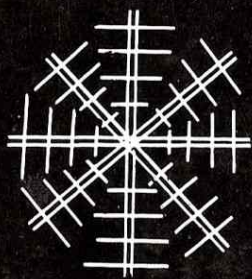
PANORAMI

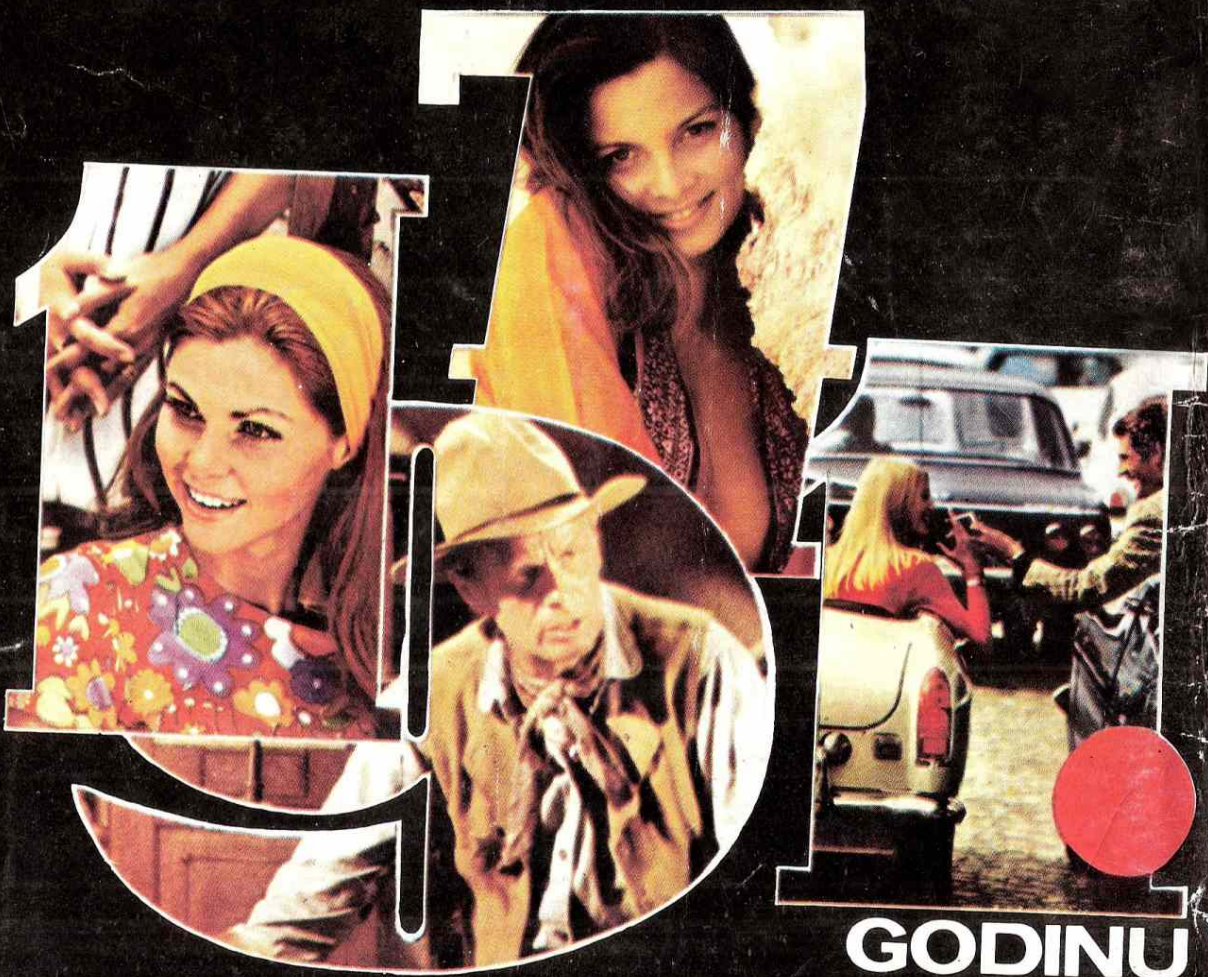
SA „CRTANIM ROMANIMA” U SJEDINJENE DRŽAVE!

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: Sretozar Tomić. Kreacija i izbor: R. Milosavljević, Likovna obrada: M. Cvetković. Pretplata: za 3 meseca 18 dinara, za 6 meseci 36 dinara, za jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Crtane romane”.

I. JANUAR 1971.

SVOJIM ČITAOCIMA ŽELIMO SREĆNU

GODINU